

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII. 6. ČERVNA (JUNE) 1936.

ČÍSLO (NO.) 828.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

*Jen láskyplná matka nebrání otci,
chce-li uskutečniti životní pojištění!*

Před 180 Lety

VYSLOVIL SE VYNALEZCE HROMOSVODU BENJAMIN FRANKLIN O ŽIVOTNÍM POJIŠTĚNÍ TAKTO: ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ JEST NEJLEVNĚJŠÍ A NEJBEZPEČNĚJŠÍ ZPŮSOB, JIMŽ MŮŽE KDO RODINU SVOJI ZABEZPEČIT.

Čím Je Nám Životní Pojištění?

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

nahrazuje šetření, zabezpečuje prvním vkladem kapitál, umožní vybavení dítěte, zaručuje zaopatření ve stáří, nutí k hospodárnosti, zvyšuje podnikavost a dává klid k práci.

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

jest opatřením, hodícím se pro každého bez rozdílu stavu a majetkových poměrů a jest nejosvědčenějším způsobem svépomoci.

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

je majákem pro všechny rozumné, starostlivé a prozíravé myslící lidi, svítícím na cestu životem.

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

jest silnější sestrou spořivosti, zabezpečuje celý kapitál v případě předčasného úmrtí.

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

jest naprosto nepostradatelné, musí se však uskutečniti po zralé úvaze, neboť ukládá povinnosti pojištěnci i Jednotě!

“I'M DEPENDING ON YOU, MOTHER AND DAD.”

Mothers and Fathers—stop and think! Suppose something terrible might happen to you—what protection for the future have you given to your children? You wouldn't drop your life insurance to live a little better now, and risk their making a far greater sacrifice—ALONE.

Why not take out additional Insurance—an Endowment, for your child; so that finishing grade school, they may go to high school and receive the best of education.

INCREASE YOUR LIFE INSURANCE WITH THE BEST—

Katolický Dělník ♦ Catholic Workman

RODINNÉ POJIŠTĚNÍ. . THE FAMILY INSURANCE.

ČESKÁ ŽENA

CASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROC. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 6. ČERVNA (JUNE) 1936.

ČÍSLO (NO.) 828.

Není nad bolševickou drzou chytrost!

Z New Yorku dne 16. května se sděluje, že prý americký lid se prohlásil 62 procentně, aby prý se v amerických školách přednášelo o komunismu, marxismu a fašismu, aby prý mládež věděla, co je to ruská pětiletka, čemu učil socialista žid Karl Marx a co hlásá Hitler a Mussolini. Tedy americká konstituce už se znáti ani nemusí! Jen prý 38 procent Američanů prohlásilo se proti vyučování na školách komunismu, socialismu a fašismu.

Toto tvrzení je bolševický, židovský "trik", podvod na zavedení vyučování komunismu v amerických školách a zavlčení ho do americké společnosti.

Kdo dal americkému národu o těchto otázkách hlasovat?

Kdy tento plebiscit byl proveden?

Komu na tom tolik záleží, aby do amerických škol bylo zavedeno to pekelné bolševické náboženství?

Jestli by se mělo v obecných amerických školách těmto naukám vyučovat, pak nejen katolíci, ale všichni evangelíci, všichni lidé, kteří mají v úctě křesťanství, měli by také žádat, aby se křesťanským naukám vyučovalo ve všech amerických školách! Dosud se tak neděje!

Americké necírkevní školy, — školy obecné a státní vysoké, školy zvané "public schools" — vyloučily výuku křesťanských zásad ze svých síní. Následky toho jsou neblahé.

Měly-li by však podvrtné

nauky bolševismu, marxismu a fašismu otravovat americké děti a studenty ve školách, pak je zcela spravedlivě a na místě, aby všichni američtí křesťané se proti tomuto jedu, proti této komunistické propagandě postavili a přičinili se, aby byla konečně učiněna přítrž této bezmezně drzé činnosti bolševických vrahů a paličů.

Američané nemusí chodit pro rozumy k barbarským, zvrhlým vrahům bolševickým do Ruska, ani k jejich stoupencům, násilnickým otrokářům do Mexika, Španělska a k diktátorům do Italie a Německa!

Je to hanba pro americký demokratický národ, že něco takového mohlo se objevit ve veřejném americkém požidovstě tisku! Veliký Washington, Jefferson, Lincoln a jiní velikáni američtí obracejí se v hrobě!

Kdo je to, jenž otravuje americký lid takovým jedem?

Hleďte ty traviče ve velkých-nepřátelů křesťanství ovládaných redakcích zdejších novin, divadel atd.

"A když křesťané spali, přišel nepřítel a nasel bolševické koukole." Proto znova voláme na katolíky a křesťany: Probuďte se, spojte se, pracujte na své záchraně a braňte se dokud je čas!

Katolíků bylo na světě roku 1750 100 milionů, r. 1830 150 mil., r. 1870 200 mil., r. 1888 250 mil., r. 1903 300 mil., r. 1932 350 mil., r. 1934 380 mil. Číslo tato mluví přesvědčivě o božské síle křesťanství, které i přes různé překážky stále roste a mohutní.

CÍRKEV A MÍR.

Víte, že:

r. 997 na církevním koncilu v Limoges Církev zřídila první Mírové ligy?

r. 1023 smlouvou remešskou Církev vypracovala první mírovou smlouvu odpovídající zásadám mezinárodního práva?

r. 1038 na koncilu v Bourges Církev vytvořila proti feudálním pánům, kteří ustavičně válčili, první mírovou milici, která měla prováděti rozhodnutí mírových shromáždění?

r. 1123 vyhlásila Církev zákon kterým bylo zapovězeno bojovat od středy do pondělku v každém týdnu adventním a postním a o svátcích hlavních svatých?

r. 1229 Církev zavedením rytířských řádů vytvořila první mezinárodní vojsko, které zajišťovalo spravedlnost a chránilo právo proti hrubé síle?

ve středověku papež bud' přímo nebo svými legáty urovnal přes sto sporů mezi státy?

A poněvadž toto Církev konala a koná, najdou se ještě lidé, kteří Církev osočují, že podporuje války!

Sv. Otec Pius XI. proti komunismu. Vatikán, 12. května. Sv. Otec Pius XI. včera prohlásil komunismus za "všeobecného nepřítele", který "již stejně rozvrátil rodinný život". Ve svém proslovu k maďarským poutníkům dále pravil: "Mnozí jsou stále slepi k léčkám komunismu. Před tímto nezměrným nebezpečím lidstvo zanedbává konat své povinnosti. Všichni by měli bránit nejen náboženství, ale civilizaci světa vůbec."

Vlasta Javořícká:

DVOJÍ JARO.

VIII.

Nadešel masopust, a mládež jej přivítala s nadšením. Hned prvou neděli pořádali hasiči svůj ples, který býval vždy hojně navštěvovaný. Pan řídící byl už dlouhá léta velitelem hasičů, proto se s chotí vypravil i Martu s sebou vybídnul. Byla tedy pod ochranou paní řídící a vytančila se do syta, nejvíce ovšem s Všebozem, který jen po ní hleděl a s jinou dámou skoro netančil. Marta stala se terčem závidlivosti všech. Doufaly sice, že jej nepolapila navždy, ale bylo mrzutým, že se tak stalo právě v masopustě. — Ale oni dva nevěděli ničeho o závidlivosti a nepřítelství, která je obletuje, starajíce se jen o sebe. On byl šťasten, že ji smí držeti při tanci v náručí, neb jindy se toho neodvážil, a tiskna její ruku, radoval se, že nosí veřejně jeho prstýnek.

"Jest to ale smutný symbol," — povídala jednou, když po tanci spolu chodili v kruhu sálem, a on pohrával si její levicí na jeho předloktí ležící.

"Proč?" podivil se.

"Je to krev a slzy," řekla prostě, ukazujíc na rubínek a perličky. —

"Oh, nikoliv!" odporoval, "rubín znamená mou lásku a perličky vaši nevinnost."

Když té noci doprovodil Všebor řídících rodinu ke škole a vracel se zpět, přidružil se Kalina k němu a zeptal se vážně:

"Pověz mi, Volod'o, upřímně, co vlastně se Stránskou zamýšlíš? Máš vážné úmysly, nebo s ní začínáš jeden ze svých románeků? Nezazlívej mi, ale jedná se mi o to!"

"Křivdiš mi," stejně vážně odpovídal Všebor. "Už jsem zanechal flirtu, a opravdově jsem se teď zamiloval. Chodím s Martou

jako se svou nevěstou. Či máš něco k namítání?"

"Takto nikoliv!" — odpověděl Kalina, a odvrátil hlavu stranou. "Ale kdybys s ní jen pohrával a pak ji odhodil. Bůh můj svědek, — bylo by po našem přátelství."

Všebor chvíli mlčel, a tak šli tiše podle sebe, až zdvihl Volod'a hlavu a řekl Kalinovi pohnutě: — "Odpusť, jestli jsem tě ranil." Kalina mu mlčky stiskl ruku.

Po "hasičském" za nějaký čas odbýval se ples "občanský", který opět Marta s řídícími navštívila. — Toho se účastnily všechny měšťanské rodiny, a přednost měli "ženáči", svobodní museli se uhybat i ustupovati tatíkům a matronám. Ti ukazovali, že dovedou být také ještě veselí a vytáčeli, jen se prášilo, a lampy u stropu sotva hořely. — Bylyť Horky daleko toho, aby si zavedly elektrinu nebo plyn. Pan starosta netoužil po pokroku, jemu bylo milejší, když nemusel s úřady mnoho jednat, a když nebyly velké obecní přírázky. Jednou už se začali občané zajímati o měšťanskou školu, ale pan starosta návrh neschválil a na vlivné místo napsal, že v městečku není třeba měšťanky. A k čemu také? On, i jeho tatík, i dědeček neměli měšťanku a vyrostli i statek zvelebili a měli peníze — nač tedy by potřebovali měšťanky jeho synové? Zbytečně by měli více učení, a nebylo by času k pasení. Tak tomu bylo v Horkách se všim, a proto městečko spalo, nepokračujíc ani hlemýždím krokem kupředu, naopak, šlo zpět.

O tom často mluvil Všebor a chystal se: "Stanu se jednou sám starostou a pak zveleběm město, kdybych měl třeba sám doplácet."

I o tom plesu chodil s Martou

v kruhu a snil nejmilejší plány do budoucna. Marta zavěšena v jeho rámě, naslouchala se zatajeným dechem a byla tak šťastna a plna nejkrásnějších nadějí. A on nacházej u ní pochopení, miloval ji stále více, nepoznáváje sám sebe, jak se za krátký čas změnil. Manželství nechával si vždy až naposled, až pro zbytek svého mládí, teď ale myslel jenom na ně, a ono bylo mu nejvyšším cílem, jehož chtěl dosáhnouti. Miti ji za ženu, býti s ní ustavičně a společně s ní vychovávatí svoje zdravé a hezké děti, kterých by chtěl mítí hodně, to stalo se po jedinou jeho ideálem a jediným pojmem pozemského blaha. Dosáhnutí toho zdálo se mu snadným a čekal jen, až matka počne zase jednou mluvit o předání majetku jemu, že ji poví o své náklonnosti a požádá ji, aby vše uspišila a jemu ke sňatku požehnala. Však i dnes tu byla s Blankou a tančila také se sousedy a známými pány. Tančil dnes kde kdo, i pan řídící vytáčel, a ač hudbu dobře neslyšel, šlo mu to dosti dobře, a k půlnoci pustil se do tance i doktor Kareš. Tančil po staru a dal si hráti "sousedskou", na niž vyzval paní Všeborovou. Jakmile se octnul v kole, počala mládež jásat a řídící vyvolal panu doktorovi sólo. Podivně se nadhupoval stařeček a nakrucoval brzo napravo, brzo nalevo, až se zadýchal a odváděl galantně vdovu na místo. Celý sál tleskal a volal slávu panu doktorovi. — Nu, a když už tančil jednou, pustil se do toho ještě jednou se svou stařenkou a vytáhl též faráře, aby i on si zatančil. Pan farář tvářil se sice chladně k tomu reji, ale konečně si dal říci a vyzval paní řídící na kolečko. Tak se bavili staří, mladí a společnost se rozešla teprve, — když už červánky na východě začaly trhati noční chmury. Na konec masopustu pořádali horečtí velkolepou zábavu sokolskou pod názvem "Slovácké ostatky." Několik neděl před tím již vyzývaly dámy i mladé muže, aby si pořídili kroje a v nich se dostavili. — I Marta dala se zlákat a dopsala si domů o svůj kroj, který sice slo-

vácký nebyl, ale Všebor ji ujistil, že tak bude též vítanou návštěvou z jiného kraje.

A tak ve slavnou masopustní neděli vcházela Marta v průvodu řidících rodiny do osvětleného sálu. Byla trochu rozpačitou ve svém bohatě vyšíváném kroji plzeňském — jenž celý byl prací její rukou a nepopíratelně ji roztomile slušel. — Zdála se v něm menší a pevnější než byla ve skutečnosti, a široký její límec kolem krku činil její obličej úplně dětským. Ač byla velmi mladou se svými osmnácti lety, vypadala dnes ještě mladší. Připadala si nezvykle a skládala se za široká záda pana řidícího. Leč proto nezůstala nepozorována.

Z kruhů mladých mužů, dnes vesměs Slováků, ve kterých se ani vyznati nemohla, jak byli změnění, vyrazil největší a nejurostlejší, zamával čapkou, na níž vlály dva bílé kosárky a poletovaly pestré fábory, a běžel úprkem přes sál ji v ústřety. Ani poznati nemohla Všeboru, jen srdce ji povědělo, že to je on, jak zaklepalo pod vyšívanou kordulkou. Oh, jak mu slušela ta bělostná košile se širokými rukávy, vyšívána kamizola a lesklé varhánkové boty.

Vtom zahráli kvapík, a on uchvátiv ji kol těla, furiantsky dupnul, jak se na pořádného šohaje sluší, a roztočil se s ní nalevo v tom pestrém rej a nejrůznější směsí barev. Volod'a tiskl k sobě milované děvče a šeptal ji vášnivá slova: "Kéž bys už byla moje, a bych tě směl libati tak, jak se mi chce a držeti tě stále v náručí. — Jak tě mám rád! Bože, Marto, jak tě mám rád! Ale neboj se mne, neboj, bílá holubičko," chlácholil ji hned, vida, že se leká jeho vášně, "ani jedno políbení nechci od tebe, abys viděla, že tě ctím a držím slovo, které jsem ti dal."

Blanka seděla vedle matky v čele sálu a snažila se býti také veselou. Cítila se dnes dosti dobře. Mladý dr. Kareš, který ji před svým odjezdem vyšetřil, zaslal jí teď z Prahy jakýsi lék, který, jak se zdálo, jí počal dělati dobře. — Ovšem tak se dělo s každým novým lékem, ale ona i matka vždy

se těšily, že teď se přišlo na ten pravý. I ona měla kroj a to nejnádhernejší ze všech přítomných dam. Byl to kroj pišťanský, celý bohatě vyšitý, že Blanku tížil, takže sotva v něm chodila. Pani Všeborová dala za něj hezkých pár stovek, neb to byl originál, ale dala je ráda, když mohla dcerušce způsobiti radost. Ovšem, ona sama radost neměla, neboť si nemohla upříti, že zvláště dnes v tom nezvyklém a nápadném oděvu vystala též nápadně bledost, hubenost a chorobný zjev Blančin. Jak žlutá byla její plet' proti bělostnému límcí, jak slaboučké její ruce v ohromných volánech vyšíváných rukávů, její nožky slabé jako hůlky zpod krat'ounek sukének, a jak vpadlé její poprsí. Matěřské srdce se svíralo bolestí při pohledu na ni a muselo si doznati, že Blanka je zasvěcena smrti. — Proto snad každý dnes obdivoval její kroj bez závistivých poznámek, kterých by ji neušetřili, kdyby kvetla jako ostatní děvčata. — "Mé ubohé dítě!" v duchu si šeptala vdova a cítila, jak nesmírně nešťastnou Blanku miluje. O, kéž by ji mohla osladiti ten krátký život, kéž by ji mohla snést do náruče štěstí alespoň na těch několik roků, které snad bude žítí.

Volod'a chodil s Martou po tanci sálem a maně se teď podíval na matku a poznal hned rys bolesti, který ji kmitl tváří. Zaměřil s Martou k ní a chýle se níže, šeptal ji něžně: "Není snad Blance nevolno, zdáš se mi smutnou, matičko!"

"To se ti jenom zdálo, hochu," vylouvala vdova a oplácela jeho něžnost vřelým pohledem, jímž i Martu oblažila, "Blance se daří docela dobře."

"Ale nudím se," řekla mrzutě Blanka.

"Přeješ si tančiti?" ptal se, jsa hotov jí vyhověti, neboť zahráli valčík.

"Já bych chtěla," řekla toužebně a tázavě pohlédla na matku. — leč paní Všeborová bránila. "Do kola ne, miláčku, je zde mnoho párů, prachu a horka. Až snad na besedu."

"To jsem zadáný," řekl, — ale Blanka stála na svém. "Já chci ale tančit s tebou."

Leč Marta byla hned pohotově: "Ne, ne! Jenom tančete s Blankou, já ráda zůstanu seděti, ještě nikdy jsem se neřídila na besedu, vždy tančím, a dnes bude krásné podívání."

"Přivedu vám tedy jiného tanečníka," rozhodl se tedy Volod'a a podíval se na Martu tak něžným a vděčným pohledem, že se jí srdce zachvělo a nic nelitovala požitku, jehož se k vůli družce odřekla.

Blanka, jako umíněné dítě, je muž bylo vyhověno, byla též spokojena a těšila se, jak si s Volod'ou zatančí. Ten se za chvíli vrátil: "Už jsem vám obstaral tanečníka," usmál se na Martu, "lesní Klíma neměl dāmu a chtěl tančiti, byl tomu velmi povděčen." Mluvil-li s Martou mezi čtyřma očima tykal jí, tu jedinou důvěrnost mu dovolila, ač sama ji neopětovala, říkajíc mu však jménem, oč ji vroucně a dlouho prosil, ale před lidmi ji musel vykat, jak si přála.

Zahráli k besedě a Volod'a se uklonil své sestřence. Všecka ožila trochu se zarděla a vyšla s ním k promenádě. Žalostně se vyjímala, chuděrka, vedle zdravím kypícího. Volodi, jehož krásná tvář mládím jen kvetla a byla tak výrazná, že se Blanka vedle ní přímo ztrácela mdlým zjevem, — bylat' jako z páry utkána.

To všechno paní Všeborová viděla a ač se radovala z mužného vzezření svého pastorka, přece cítila nesmírnou lítost nad dcerou a v té chvíli poznala, že přece necítí k přijatému dítěti, ač je velmi milovala, tolik lásky a vroucnosti, jako k vlastnímu.

Marta zůstala seděti chvíli vedle ní a dívala se týměž směrem. O Bože, jak toho drahého Volod'u milovala, srdce ji letělo za ním — a ona nemohla, leč za ním hleděti.

"Snad mne také opravdově miluje," ptala se v duši a věděla, že by zemřela žalem, kdyby zvěděla, že ji klamal, že s ní jen zahrával. Leč to bylo vyloučeno. Což nechoval se k ní s tolikerou uctivostí

a nešetřil tak velice její pověsti? To bylo nejpádňším důkazem, že jeho láska je pravou.

Paní Všeborová znamenala na výrazu Blančina obličej, jakou rozkoš ji působí pomyšlení, že jde k tanci, a vděčně pohlédla na Martu a řekla uznale: "Jak jste hodná, slečno, že jste Blance ustoupila. Vy se vždycky přičiňujete, aby se rozveselila, jste k ní velmi hodná, a já vám za to nemám vděčím."

"Milostivá paní," řekla Marta v návalu radosti nad chválou Volod'ovy matky, "jste příliš laskavá ke mně a já nezasluhuji vaši chválu. O, kéž bych vám mohla říci, jak mám Blanku ráda a jak si vážím vaši vzácné přízně." Shýbla se a políbila vroucně ruku paní Všeborové.

Vtom přišel lesní a požádal Martu o tanec. Pestrý rej se rozproudil, a překrásný národní tanec rozvinul svůj půvab.

Mezi tancem přisedla ke vdově paní poštmistrová. Byla plna zlosti, neb neměla tanečníka na besedu, poštministr seděl vedle v pokojíčku u piva, a do tance se mu nechtělo, že pak neměla hezká paní kroj, byla pomíjena a zůstala seděti. Oh, co boje jí to stálo, aby na muži vymánila potřebný obnos na něj, a přece se jí to nepodařilo, třebaže užila všech prostředků, aby jej obměkčila. Kolik dnů s ním za to nemluvila, až zase dnes, — když měli jíti do plesu vyjasnila tvář, aby lidé neviděli jejich manželské "šťěstí." Poštministr byl sice hodným, věrným a přičinlivým manželem, ale to ohnivé paní nestačilo, — bylt' chladným patrně a dávno už přestal svou choť zbožňovat a mluvit k ní o své lásce. Proto se při něm nudila a hledala si zábavu jinde. Nemyslela právě na špatnosti, ale o manželské věrnosti neměla také nejpřísnější mínění. Když se jí počal dvořit Volod'a, přijala ho s radostí, byl krásným exemplářem mužského rodu a paní poštmistrové se nadmíru líbil. Ale on najednou jakoby ut'ál, přestal ji vyhledávat, a věnoval se celý mladinké, nepatrné, a jak se ješitné paní zdálo,

i hloupé učitelce. Zlobilo ji to nemálo a čím více pozorovala, jak se v děvčeti jen zhlíží, měla větší zlost na oba a hlavně na Martu. Usedla teď vedle paní Všeborové a libezně se tváříc, ptala se na zdraví slečnino. — Vdova nemohla poštmistrovou vystát od té doby, co počala známost s Volod'ou a proto na ni pohlédla úplně chladně: "Daří se jí dobře," pravila, "tomu nasvědčuje i ta okolnost, že tančí. Též se dobře baví. Slečna Stránská k ní co chvíli přichází a Volod'a také se jí věnuje."

"Pozoruji, že se ta učitelka k vaší rodině velmi dotírá," řekla poštmistrová uštěpačně.

"O, nikoli," bránila statkářka Martu. "Blanka sama o ni stojí a stále pro ni vzkazuje, ba chtěla by ji bez ustání mít vedle sebe."

"Dobře to s vaší slečnou umí," usmívala se jizlivě zlomyslná poštmistrová, "a nemůže se jí nikdo diviti, že se do vašeho domu tlačí; může jí býti cti i potěšením přáteliti se s tak váženou rodinou, hlavně, když v ní mají tak roztomilého syna!" a paní poštmistrová se ostře a hlasitě zasmála, "který se jí pozoruhodně dvoří."

Paní Všeborová pohlédla bystře na svou společnici a řekla s úsměvem: "Ach, to Volod'ovo dvoření, to je jako pyří pampelišky, však víte, že nikdy netrvá dlouho; nu, a slečna Stránská? Proč by se nebavila se slušným a vzdělaným mužem?"

Poštmistrová se zahryzla do rtu — teď zase ona vycítila osten a za malou chvíli pod nějakou záminkou odešla. Ač Volod'a tančil mírně a nad míru opatrně, udělalo se přece Blance náhle při "kuželce" nevolno. Na štěstí bylo hned po besedě a Volod'a odváděl starostlivě Blanku k matce. — Byla smrtelně bledá a srdce jí pracovalo nepravděpodobnými údermi tak silně, že šat na jejích prsou poskakoval a dech se krátil. Přece však se obávala, aby si nikdo nepovšimnul její nevolnosti a proto vděčně pohlédla potrhánými očima na Volod'u, který hlasitě radil, aby šli do zadního pokojíčka něco pojit,

mají prý tu dnes zmrzlinu. Kvapně se tam odebrali, a polekaná matka uvolnila Blance šat, takže se jí za chvíli ulehčilo. — Za nedlouho vrátili se zpět do sálu, ale Blanka už netančila, ač ji několik pánů o tanec žádalo; — neodvažovala se toho více.

Volod'a i Marta přicházeli k ní každé chvíli, aby ji bavili, a bratranec přinášel to nejkrásnější cukroví, které se tu dostalo. — Paní Všeborová s Blankou bavily se pozorováním a matka hledíc za Volod'ou a Martou, povšimla si po prvé, že Volod'a Martu k sobě tiskne při tanci a nespouští ji s očí, tančí-li s jinými.

"Je to láska obapolná," řekla si a uvažovala, co z toho asi bude. "Odvrátili se Volod'a za čas od ní zase k jiné, bude mi děvčete líto, a bude-li to tentokráte doopravdy?" Statkářku zabořelo srdce. — Oh, kde je její dávný sen, že z jejich dětí bude jednou manželský pár? Ovšem, je tu blízké přibuzenstvo, ale — což není dost takových sňatků? Tu naději dlouho v sobě živila, zůstali by oba jejími, nemusela by nikoho cizího přijímati do rodiny a také majetek by zůstal nedělen. Ale když choroba Blančina se nelepši, mizí i její naděje.

Vdova povzdechla a snažila se myslet na něco jiného a byla povděčná, když k ní přišla paní doktorová, a obdivujíc Blančin kroj, usedla vedle ní.

Ač neměli, koho by do plesu uváděli, účastnili se doktorovi přece plesu. Bylt' dr. Kareš už léta letoucí Sokolem a neopomenul navštívit žádné zábavy, které jemu milý spolek pořádal. Přišel také k Všeborovým a zahroziv Blance ukazováčkem, žertovně se do ní pustil: "Tak vy si ze mne takhle blázna tropíte? Jednou se tváříte, že vám je zle a po druhé jdete na bál vytáčet. Počkejte, já vás poženou, až si zas pro mne pošlete!" Blanka se radostně smála. Těšilo ji, že se mu zdá tak zdravou. — Skrytě však se na ni díval doktor starostlivě a myslel si, že to děvče vypadá stále hůře. Když ale k němu přišel Volod'a s Martou, ne-

mohl se zdržeti nadšeného pohledu a řekl jim rozjařeně:

"Jste vy ale párek k pohledání, z vás může mít Stvořitel opravdovou radost!" A myslil si, vezmou-li se ti dva, jaká to bude zdravá a nadějná rodina.

"O, jistě má Stvořitel radost z naší lásky," šeptal Všebor Martě, když ji unášel v pestrém víru tančících, "nebot' tak krásný květ málo kdy vzkvete na tom bídném světě."

A Marta se ptala sama sebe o pět, čím si zasloužila toliké štěstí. —

IX.

Uplynul smutný půst a přišly velikonoce na křídlech mladinkého jara. Pruty kočiček a první sněženky nanesly děti Martě do třídy na stolek, a když šla s Všeborovými do polí na procházku, poslouchali skřivánka, jenž se vysoko vznášel a jaro písní svou velebil. — Všecko se probouzelo ze zimního spánku, sníh slézal, a zelenavé meze nasazovaly poupata žlutých mochen a sedmikrás. Bylo veselo v přírodě a ještě veseleji ve dvou mladých srdcích. Celou zimu už trvala Martina blaženost, a zdálo se, že konce mít nebude. Volod'a byl stále stejný, a Marta musela doznati, že lepšího milovníka by nenalezla. Netýral ji nemožnými vrtochy a nesmyslnou žárlivostí, jako činívají milenci, a nezádal nikdy, aby svou dobrou pověst dala pro něho v šanc. Měl vážné úmysly a proto si též tak počínal. Oba byli blaženi tak, jakoby v životě nečekalo na ně nic, než láska a štěstí. — Jenom Blanka byla nějak smutná a často je velmi napjatě pozorovala.

"Co jest Blance?" ptala se Marta, "zdá se mi, že jest nějaká zamklá a ke mně jakoby byla ochladla."

"To se ti jenom zdá," — minil Volod'a, — "jest, chudátko, stále churavější a já s ní mám tak neschvalnou soustrast, že bych chtěl mnoho obětovati, abych jí ulevil! Vid', že ji budeš mít ráda, až přijdeš k nám?"

"Jak bych neměla," řekla Marta

Čambal-Dubský, Canada:

KRÁLOVNĚ MÁJE.

Slunéčko sklonilo se na nebeské báni,
poslední paprsky krajem rozhodilo;
končí kroky steré šírou světa pláni,
by zítra zas nás k práci probudilo.

Májový večer. — Vánek listím chvěje,
potůček bublá písničku svou,
kdesi za úvozem křepelka se směje.
Vzpomínám — stojím s myslí vzrušenou.

Chrám Boží přírody obléká se v krásu.
Květena jest tady — měsíc nejkrásnější.
Měsíc to Mariin — Panny rajských plesů —
květů to královny — Matky nejmilejší.

Pojd'te ke mně blíže, vzpomínky vy milé,
s vámi nejčastěji mile pobavím se;
neste mě přes moře — tam už jsme u cíle,
v našem kostelíčku chvíli zastavím se!

Ach, slyším již zvony, stříbrné jejich zvuky
srdcem mně zachvěly, jak jsou milé, známé.
Zvou lidstvo do chrámu, jsou nás celé pluky,
ku stánku Matičky tady poklekáme!

Varhan hlas akordů chrámem rozléhá se,
lid se druží v písni, srdce jeho jásá:
"Bud' při nás, Matičko!" — Ona usmívá se!
"Pomáhej nám v tísní, Ty jsi naše spása."

Vzpomínky vy milé, malou chvíli ještě
obklopte mou mysl, mám vás tolik rád;
duše časem zemdlí jak bez rosy, deště,
potřebuje vzpruhu — víru zachovat.

Maně k zemi klekám, ruce skládám zbožně,
modlitbičku šeptám, slza v oku třpí se:
"Zdravas bud', Maria — Matko, neoslyš mne,
dítka Tvoje v světě — nikdy neztratí se!"

vroucně, "vždyť je to vaše sestra a i pro ni samu ji mám ráda."

"Až přijdeš na trvalo k nám," — Bože, jaká to byla slova! Býti stále v tom milém, útulném dvorci a býti tam paní! Martě se točila hlava a vřela v ní krev při pomýšlení na tolik štěstí. —

— — — — —
Na velikonoce se vypravila

Marta domů. Jela radostně, vždyť spěchá do matčiny náruče a vypoví jí štěstí, které se zdvojnásobí tím sdělením.

"Maminko zlatá," myslila si, "i ty budeš šťastna mým štěstím!" — Volod'a ji vyprovázel k nádraží, nesa ji kufřík. "Chtěl bych na rozloučenou jedno políbení," řekl, — když vlak z daleka supal a Marta

se s ním loučila, "ale bojím se, že bych tě tak brzo nepustil, kdybych tě jednou do náruče sevřel, a zatím by ti vlak ujel, a mimo toho ty bys se na mě rozhněvala. Počkám tedy, až budeš moje, a právo na mě straně. Řekni doma mamince, aby ti zařídila to nejnutenější, čeho ke svatbě třeba, — o prázdninách se vezmeme."

"Tak brzy?" ulekla se. — "To není brzy," opáčil, "pro mou touhu je to až příliš dlouhá doba. — Co nejdříve promluví s tetou."

Vlak přisupal, a on jí pomohl do vozu, při čemž políbil vroucně její malou ruku, již mu znovu podala.

V jaké náladě přijela domů! — Rodiče se podivili jejímu zdravému vzhledu, vždyť rozkvetla za ten krátký čas, co byla z domova, a jak jí oči hrály, byl sám život a samo veselí.

"To ti ta kantořina slouží," divil se otec, "já měl strach, že tě to utrápí a zatím ty jen kveteš." Nevěděl, že té krásy je příčinou vnitřní štěstí.

Však, když ji večer maminka na lůžko ukládala, jako činivala, dokud Marta byla dítětem, neudržela se již šťastná dívčina, ale chopivši maminku kolem krku, vyprávěla jí svou blaženost, která ji v Horkách potkala.

Paní řidičí se ulekla. Postrašilo ji, že si udělala dceruška známost, že je tak zamilována, a on, že je tak krásným a zámožným mužem.

"Jen aby to s děvčetem dobře myšl," toužila, "je tam sama, bez dohledu mateřských očí, bez mateřské lásky."

A svěřila se se svou starostí manželi.

"Je to starost," posteskl si řidičí, a šedivou hlavu sklonil, "dokud to všechno bylo doma, nebylo se možno hnout a ani si oddechnout pro starost o chleba, šatstvo a boty, ale teď, když jedno po druhém se začíná samo o sebe starat je zase nová starost."

Oba hmanželé začali se strachovat o Martu, a celé dva dny jeden přes druhého ji napomínali.

Teprve Všeborovo psaní, které za ní třetího dne přiletělo, trochu je upokojilo. Psal opravdu velmi

vroucně a nezapomněl na uctivé poručení pánům rodičům. Ke konci pak Martu znovu žádal, aby rodičům o své lásce pověděla a je poprosila též za něho, aby lásce jejich nebránili.

"Chvála Pánu Bohu!" — řekla maminka, "snad to tedy myslí s děvčetem vážně."

Pan řidičí zkoumal dopis a pokyvoval spokojeně hlavou. "Zdá se! Zdá se! Nu, dej Bože, aby udělalo děvče štěstí, nepřál bych jí, aby se do smrti musela trápit s cizími dětmi, — vim, co to je za slast."

Radostně vracela se po svátcích Marta do svého působiště, — nebot' sdílená radost, dvojnásobná radost. — Ohlížejíc se na železnou branku u její rodné, staré školy, představovala si, jak bude blažená, až tudy s ním první půjde, aby jej rodičům představila.

A to štěstí její bylo tak blízké a tak jisté. — — — — —

Po svém návratu do Horek odebrala se Marta brzo na lůžko, nebot' byla po cestě unavena. Cesta vlakem trvala plných osm hodin, a od nádraží sem, do městečka, byl také hezký kousek cesty. Ač nepsala, kdy přijede, přišel ji Volod'a přece naproti. Byl na nádraží už po třetí, ač ve dvorci měli seti a on plno běhání s dohledem, ale dočkal se přece. Byl všecek šťasten, že už přijela. "Bylo mi nevýslovně smutno bez tebe," povídal jí, "měl jsem smutné svátky a věnoval jsem se jenom Blance. Jsem tak rád, že se už vrátila, ale dnes tě nebudu zdržovat, vim, že unavena, ale zítra půjdeme na večer trochu ven, vid'? Zavedu tě k našim polim, kde denně dohlížím na pracující lid." Doprovodil ji až ke dveřím školy, přál dobré noci a odešel.

Marta se poklonila řidičím rodičům, odevzdala holčičkám malé dárky, které jim dovezla odebrala se do svého pokoje, aby se uložila k spánku. Ulehajíc modlila se potichu za rodiče a srouzence i za svou lásku a ještě ani nebyla hotova, když se jí slova počala másti, a dřimota, která se za chvíli

ku proměnila v hluboký spánek, sklízila víčka jejich velkých, hnědých očí. Zdálo se jí, že teprve usnula, když náhle rány na domovní vrata ji probudily. Uleknuta, usedla, zdálo se jí to jenom, či opravdu někdo tloukl? Vtom však již bosé nohy paní řidičí mlaskaly po chodbě, a na její otázku, co se děje, odpovídal zvenčí mužský hlas: "Ať vstává pan řidičí, ve městě hoří a musí to být velké, — pojedeme tam." A již zaslechla Marta táhlé zvuky hasičské trubky a hlasitý hovor. Paní řidičí kvapila vzbudit pana řidičího, litujíc ho, že má teď v noci podstoupit takové nepohodlí.

"Snad abys nejel," rozmlouvala mu, když se kvapně oblékal, — "však hy se to spravilo bez tebe, jak pak k tomu přijdeš, abys se tam plahočil, nejsi už žádným mladíkem!"

"To není možné," bránil se řidičí a mrzutě oblékal hasičský stejnokroj, který mu byl malý a nepohodlný, "řekli by, že jsem hasičem jen pro parádu, když ještě ke všemu jsem nedávno v přednášce kladl na srdce všem, aby se nikdy nevyhýbali milé povinnosti pomoci bližním."

V malé chvílce byl hotov a spěchal již ven, odkudž zaléhal do bytu hlasitý hovor a táhlý zvuk trubky. Paní řidičí naházela na sebe něco šatů a šla za mužem, aby se podívala, jak a kolik jich pojede.

I Marta vyšla narychlo oblečená přede dveře a dívala se s paní řidičí směrem k městu, kde rudá záplava a šedý kouř zvěstovaly požár.

"Vypadá to jako plynárna," — prohodil jeden z hasičů, kteří kvapili kolem, "a to by stálo za to!"

Na náměstí panoval ruch jako ve dne; ze skladiště vytáhl zánovní stříkačku, na níž byla ještě od loňského Božího Těla kytice a sháněli pár silných koní. To bývalo vždy bolavé místo, nebot' žádnému z rolníků se nechtělo dáti koně do stříkačky, věděli, že se koně uženou a tím se užitku na nich nezíská.

Pan řidičí přiběhl ke své choti

a rozčileně rozhazuje rukama, láteřil: — "Ničemové, nechťi půjčiti koně, každý má tisíc výmluv, jednomu kůň stůně, druhému se večer uhnal, třetí má hřebnou kobyly a čtvrtému došel oves, slabo krmí, — nu — hanba!" a řídící znovu se rozběhl. Jak zavál vítr, bylo slyšeti z města smutné a příšerné zvonění na poplach.

"Vědi-li pak o tom ve dvorci," vzpomněla paní řídící, "pan Všebor je také hasič a jistě by i koně půjčil."

Učitel Kalina též spěchal kolem — zapínaje si v běhu řemen kol těla, a odevšad sbíhali se hasiči, hlavně mladí hoši, kteří teprve do spolku vstoupili, ale doma při požáru nebyli. Ti čekali dychtivě na prvou příležitost, a teď skoro děkovali osudu, že v městě hoří.

"Chudák, náš tatík," litovala paní řídící muže, "nemá nic v žaludku a on si potrpí vždy na teplou snídani, hned jak vstane s postele, ještě mu tam bude na nic," a rozběhla se zpět do bytu.

Noc byla krásná a ku podivu teplá, ač byl teprve konec dubna; bylo jako v červnu, a bláto úplně vyschle; — Martě lahodil noční vzduch a zajímal ji ruch tak neobvyklý.

"Také venku?" ozval se blízko ní hlas, a Martě zabušilo srdce. Volod'a přicházel kvapným krokem od dvorce a Marta jej sotva poznala v lesklé helmě, zpod níž se draly havraní kadeře, a rezném hasičském kroji. Objala ho vroucím pohledem a usmála se na něho. "Také pojedete?" zeptala se ne bez starostlivého přízvuku.

"Když jsem se dal na vojnu, — musím bojovat!" prohodil a dodal: "Musí tam být zle; s návrší viděl jsem i plamenné sloupy, — podle všeho stalo se něco v plynárně."

Vtom vyběhla paní řídící a nelsa skleničku nějakého likéru. — Děkuje na pozdrav Všeborův, — kývala na řídícího a šla mu vstříc, když k ní spěchal. "Pohled", starouši, vypij tuhle trochu višňovky, abys se zahřál!"

"Že to nosíš!" na oko se vadil řídící, "víš, že mi to nesvědčí, — mám toho hned plnou hlavu," a

obrátil se k Všeborovi, hlásil mu starost, která všem dala tolik běhání, "nemáme koně."

"Čítal jsem na to," povídal Všebor, "a vzal jsem svoje. Čeledín je vede za mnou, hned zde budou."

"Sláva vám!" zaradoval se řídící, "a pojedete se hned, beztak je už na čase, — sice přijedeme po všem!"

"Tot' by bylo neštěstí," usmála se paní řídící, "beztoho jsou všichni pojištěni a ještě vás budou neradi vidět?"

"Milostivá paní, v sousedství plynárny je chudobinec a Sokolovna, mohly by i ty budovy utrpěti škody, nu, a malých řemeslníků domky jsou také blízko."

Mezitím vypil řídící višňovku a teď políbil ženu na rozloučenou, neb čeledín ze dvorce zjevil se na konci ulice s párem silných, těžkých hnědoušů.

Paní řídící provázela muže, a Volod'a loučil se s Martou: "Ukaž se venku, až přijedeme, ano?" žádal. "Nebudeš-li ve škole!"

"Budu mít o vás starost," řekla a odhodlala se: "Dovolte, udělám vám křížek, aby se vám nestalo nic zlého."

"Co pak by se mi stalo," usmíval se, "tak velké nebezpečí není při ohni," a sklonil se, aby Marta dosáhla na jeho čelo, na němž mu ona udělala křížek, když ale přišla k ústům, zachytil její ruku, a vroucně políbil. Pak pokynul jí rukou a spěchal za svým potahem.

V malé chvíli bylo zapraženo, trubka zavřeštěla, a s rachotem ujížděla stříkačka plná hasičů po silnici k městu. Všebor poslední vyskočil ze zadu na ni a zamával Martě ještě na rozloučenou, jak jeli kolem.

Vracejíc se do svého pokojíku, cítila Marta strach, jenž jí svíral hrdlo. "Aby tak se mu tam nějaké neštěstí přihodilo," lekala se a vzpomněla na svůj prstýnek, který se jí zdál předpovídati krev a slzy.

Dopoledne byla ve škole jako na trní, stále čekala, uslyší-li rachot stříkačky. Nic na světě tak nerachotí jako hasičská stříkačka, a proto věděla, že ji nepropase; —

ale ona nejela, hasiči se nevraceli. Pro učení neměla smyslu a vyptávala se jenom děti, jeli-li také jejich tatínkové neb bratři a poučovala je, jak mají býti vždy opatrní se světlem, z čeho vzniká požár, a jak těžkou a zároveň lidumilnou povinností vykonávají hasiči. —

Když se vrátila v poledne domů, zašla zrovna k paní řídící. — "Dosud se nevrátili?" ptala se, — sotva pozdravila. Paní řídící věděla, že to je též zájem jejího srdce, neboť se jí Marta již dávno svěřila svou láskou, a proto spěchala dívku potěšiti.

"Není divu, že se pozdrželi, — musel to být velký oheň, ale já myslím, že naši k ohni ani nepřišli, spíše hájili jen okolní budovy. Až přijede pošta, půjdu se hned zeptati, proč tak dlouho nejedou." A když přicházela ve tři hodiny Marta ze školy, čekala na ni paní řídící s novinou.

"Pošťák mi vypravoval, co se dělo v městě. Tam prý bylo Boží dopuštění." Marta se dívala napjatě na ústa milé paní a v očích ji stála otázka: "Nestalo se mu nic?"

"Naši přijeli prý jako na zavalanou, když bylo nejhůře. Vyhořelo několik menších stavení kolem, a oheň právě přeskočil na chudobinec."

"Tedy přece," litovala Marta, "jej neuhájili?"

"A teď vím něco pro vás," usmívala se paní řídící, "budete mít radost!"

Marta se zarděla. Tedy se strachovala nadarmo, nestalo se mu ničeho, když se paní řídící tak rozmarně tvářila.

"Pan Všebor prý se tam velice vyznamenal," povíдалa dobrá paní, těšíc se s Martou z její radosti, "zachránil život jedné slepé stařeně."

"Není možná," podivila se Marta, a hrdlo se jí stahovalo radostným pohnutím, "jak se to stalo?"

"Když viděli, že chudobinec neuhájí, počali hasiči vyváděti obecní chudé a mrzáky do bezpečí, ale jednu slepou babičku tam zapomněli — spala v odlehlé komůrce,

a nevzpomněl na ni nikdo, až teprve, když se chudáci vzpamatovali a začali se počítati, jsou-li všichni, tu vzpomněli na slepou. Zatím byl už chudobinec v jednom ohni, a když přiběhl s křikem, že tam ta chudinka zůstala, nechtěl se už nikdo odvážiti dovnitř. Tu prý pan Všebor vlezl po žebříku stropem do její světničky, — neb dveře už hořely a okna jsou malá —

"Můj Bože —," lekala se Marta.

"— stařenku nalezl, ale byla už omámená kouřem a v bezvědomí. Nemohl prý s ní ale už vyskočiti zpět na žebřík a musel ji okénkem podati hasičům, dalo mu to mnoho práce, neb bylo okno malé, a sám teprve potom se vydrápal stropem zpět na žebřík. Povidal pošťák, že kde kdo se obdivuje jeho statečností."

"A proč se nevracejí?" ptala se Marta, bojíc se, nepřišel-li přece k nějakému úrazu a netají-li toho paní řídící před ní.

"Když odjížděla pošta, ještě stříkali, nu, a to oni pak zašli do hostince a sušili asi šaty, jistě byli všichni mokří. Paní Všebořová už sem dvakrát poslala, nejsou-li dosud doma, také už má starost."

"Chudák náš tatínek, ten asi zkusil," litovala Mařenka, "a celý se zamazal."

"To je to nejmenší," usmála se matka, "jen když se mu nic nepříhodilo."

Marta zůstala u řidících, bylo jí v jejím pokojíčku úzko, a nemohla se dočkat, kdy přijedou.

Pozdě odpoledne přišel do školy krejčí Hladík, také hasič, který pustil se z města domů pěšky. — Spěchal zase k svému šiti, nechtěl proto čekat na ostatní; má prý vyříditi od pana řidícího, že přijedou až večer.

"Co to?" divila se paní, "ještě je jich tam potřeba?"

"Ale ne, jsou, prosím, v hostinci s tamními hasiči a nemohou se rozejít. Baví se všichni dohromady, a jsou tam naši tuze vážení," vypravoval krejčí pln chvály, "ale však jsme tam měli práci." A zase se dal do vyprávění všeho, co už pošťák paní řídící pověděl. "Nej-

více každý chválí pana Všebořa, a dobročinný dámský spolek, který podporuje chudáky z chudobince, poslal mu moc pěknou kytici na důkaz uznání, že nasadil život za slepou babku. — Hned taky udělali sbírku a sebrali pro ni hromadu peněz."

"Kytici že panu Všebořovi dali?" divila se paní řídící.

"A jakou pěknou, od zahradníka udělanou. On si ji zasloužil, no, a že je hezký a k zadání, teprve ho dámy velebily a samy mu ji donesly. Sedí to všecko "U Jeleny" a baví se vesele."

Martu bodlo u srdce a nebylo jí více ani do řeči. Jistě tam sklídl Volod'a mnoho sladkých úsměvů, mnoho něžných pohledů, — oh, což podlehl-li, a oblíbil si tam některou z těch městských slečen, které umí lépe srdce lovit než ona? Což neřekli všichni, že on je motýl přelétavý, že u žádné květiny nezdrží se dlouho? Snad je to konec jejího štěstí! O, jistě, a proto se nevrací, nespěchá, ač ví, že ona naň čeká. Oči jí zesmutněly a líčko pobledlo; odešla do svého pokoje.

Na večer bylo městečko živo, každý, kdo měl někoho mezi hasiči, čekal venku, — vždyt' nyní už musí přijeti, a že byl tak krásný večer, utvořila se na náměstí kol sochy Panny Marie živá proměnáda. I dámy Všebořovy přišly až do městečka. Blanka měla poručeno prodlévatí hodně na čerstvém vzduchu, a dnes měly účelnou procházku, jíti Volod'ovi naproti.

Paní řídící vyzvala též Martu, aby vyšla trochu ven. vždyt' je tam tak krásně, a děti šly už spát a nevzbudí se, ona může si tedy vyjít. Martě se valně nechtělo, — bylo jí smutno a úzko, nejraději by byla ulehla a trochu si poplaka. Ale zase ji lákalo viděti ho vraceti se jako vítěze, hrdinu.

Ustrojila se do bílé, jednoduché halenky, která jí však roztomile slušela a zvyšovala její půvab. — Klobouk nevzala, ani rukavice, jen stuhu ve vlasech převázala a již vyšla s paní řídící. — Jak čistý byl vzduch — a hvězdnaté nebe, a měsíc, pasáček, lil svou bledou

záři na celé náměstí, že nepotřebovalo ani elektriky. Paní řídící koupala se v tom půvabu jarního večera, a Marta po jejím boku se zachvívala strachem, jak se dnes shledají. — O, přijde-li chladný a lhostejný k ní, — Marta nemohla ani domyslet. — A tu ozval se vzdálený rachot, a kluci z celého městečka se rozkřičeli: "Už jedou!" a letěli úprkem stříkačky naproti.

Byli to hasiči! Nemýlili se. Řídili se jako bouře a zpívali vlasteneckou píseň. Stříkačku kdesi cestou ověnčili lipovými, sotva rozpučelými ratolestmi, tak, že se vraceli jako z výletu. Na náměstí se promenující zastavili a srazivše se v hlouček, čekali, až pojedou kolem.

Byli tu starouškové Karešovi, poštímistrovi, strážmistrovi, paní Kozlová, dámy Všebořovy a Marta s paní řídící. Všichni chtěli uvítati hasiče a hlavně Všebořovi chtěli gratulovati, když se tolik proslavil. — Před náměstím koně uvolnili svůj trysk, protože bylo všude plno dětí, a kočí se bál, aby některé nezajel. — Toho využili mnozí hasiči a seskákavše, seřadili se za stříkačkou a šli ve čtyřstupu. Jenom pan řídící a obchodník Kozel zůstali seděti; byli už nemladí a o parádu nestáli, k tomu měl pan řídící všechny knoflíky u blůzy utrhané, neb mu byla malá a při každém pohybu praskala na všech stranách.

Martě bušilo mocně srdce a úzkostí se svíralo hrdlo; již viděla Všebořa, šel v první řadě a třebaže byl umazán, vypadal nade všemi jako jejich král. Šel hrdě a mužně a vedle sekerky, kterou měl po boku, houpala se mu vkusná kytice růží v bílé manželě spoutaná. Marta pohlédla nenávisťně na ten důkaz přízně cizích žen, — když tu stalo se něco neobyčejného, o čem se nepřestalo toho večera již mluvit mezi maloměstskou honorací.

Dospěv až k hloučku dam u sochy Panny Marie, vystoupil náhle Všebor ze řady a skokem otcnuv se před Martou, mlčky jí krásnou kytici svou podal a obet-

kal dívku tak vřelým a výmluvným pohledem, že nebylo třeba něčeho promluvit. Pak skokem pospíšil za ostatními, a přidal se k posledním.

V hloučku zavládlo na okamžik ticho: každý byl překvapen tímto projevem a zíral jen na mladou učitelku.

Martě se zatočila hlava, a krev, která se v tom okamžiku divoce vzbouřila, vrazila jí horkou vlnou do tváře. O, jaká to blaženost ji zalila, — ne, ne, neodloučily ji ho, naopak, celý den na ni vzpomínal a vavříny své slávy jí donesl. Topíc se v rozkoši, nevěděla sama, co činí, a skryla tvář do krásné kytice. Líbala ty rudé růže a slzy vhrkly jí do očí.

V zástupu nastal šepot; mnohé dámy tísnily se k ní, aby obdivovaly pěkné květiny, jiné zvědavě nakukovaly a závistivě se dívaly na její rozčilenou a blaženou tvářinku.

"Má drahá dušinko," pošeptala jí paní doktorová a tiskla jemně její loket. "vidím, že jste šťastna a přeji vám to ze srdce."

"O milostpaní —", zašeptala Marta rozechvěle, opravdu jsem velmi šťastna."

Však již hasiči uložili stříkačku a teď se rozházeli. Všebor s Kalinou přicházeli první k dámám a paní řidič spěchala v ústřety svému manželi, který nepřetržitě držel svou blůzu oběma rukama.

Volod'a políbil matce ruku a Blance dal pusu na čelo, usmáv se na ni něžně a ptal se jí starostlivě: "Jak jsi se měla celý den, Blanečko, nebylas churavá? Donesl jsem ti cukrovinky, měl cukrář právě čerstvé."

Blanka, která vypadala nějak zvláště smutně a uvadle, řekla mde: "Tu kytici bych měla radši!"

"Hned zítra ti dám takovou, — ba ještě lepší, uvítí u zahradníka a pošťákem dovéztí," slíbil a poklonil se paní doktorové a ostatním dámám, děkuje za jejich gratulace a lichoťky. Pak vítal se s Martou a v jeho nápadně modrých očích bylo pro ni tolik lásky a zasnění, že všechny přítomné ženy četly v nich: "můj úspěch a sláva

patří jenom jí!"

Paní poštmistrová prodrala se až k Martě a přivoněla líbezně se usmívajíc ke kytici: "Blahopřeji vám, slečno učitelko," zašveholila sladce, "polapila jste krásného a vzácného motýlka. Ale mějte se na pozoru, motýl má křídla a jeho přirozeností je létat od květiny ke květině. Mějte pozor na něj a držte ho pevně."

Marta se ulekaně podívala na mluvící a s ní na Volod'u. Co znamenal tento špičatý osten v toliké blaženosti? Co učinila této paní, že ji přepadá a míří do jejího srdce otravným šípem?

Paní poštmistrová se smála velmi sladce, ale Volod'ova tvář prve tak veselá potáhla se mračnem a z očí vyšlehl mu blesky proti zlomyslné paní: "Buďte bez starosti, milostivá," řekl chladně; — "motýl má ovšem křídélka, — ale vonná konvalinka upoutá jej navždy, kdežto jedovaté byliny musí jej odpuditi." Při tom skoro nevědomky objal Martu jednou rukou kolem pasu a druhou natáhnul proti uštěpačné paní, jako by chtěl zabrániti, aby se k Martě přiblížila. —

"Jak úzkostlivého máte ochránce, slečno," rozesmála se hezká paní, ale v duši soptíc hněvem, — "tot' vypadá, jako by to pan Všebor s tím 'navždy' myslel doopravdy."

"To také myslím, milostivá," — řekl Volod'a až příliš hlasitě a důrazně doložil: — "neboť" slečna Stránská jest mou nevěstou."

"O, o, pak gratuluji," koktala paní poštmistrová a kvapně se poroučela.

"Výborně, mladý muži! Takové jednání mám rád," zvolal dr. Kareš a poklepav Všeborovi na rameno, obrátil se k dámám a pravil rozjařeně: "Rozhodných mužů náš národ potřebuje."

Vtom se poroučela paní Všeborová. Blance se udělalo náhle nevolno. Volod'a to zahlédl a skokem octl se u ní, zachytiv klesající do náruče. I dr. Kareš přikvapil a ohmatávaje tepnu, těšil polekanou matku: "V malé chvíli bude dobře, račte k nám do bytu, než křeč

povolí!" Volod'a zanesl Blanku, která byla lehká jako pírko, do bytu doktorova a spěchal domů, aby poslal pro dámy kočár.

Martu sice velmi polekala mdloba Blančina, ale když lékař sliboval brzké ulevení, odešla s řidičmi domů.

O Bože — jaká blaženost rozlévala se jí celým nitrem, zahřívala údy a mámila hlavu. Z domova odcházela plna obav a zoufalá a vrací se teď zpita štěstím. Vyznamenal ji přede všemi, před matkou a celým městečkem a prohlásil ji svou nevěstou. Světnička byla Martě dnes malou pro její štěstí, musela otevřítí okno a klesnuvši na lůžko, rozeštkala se radostí, byla by se ráda modlila, leč neměla slov, která by vyjádřila její díky. Usínala jako omámena a netušila, že i pro ni má život kříž, který jí bude másti. —

(Pokračování.)

Lákavý byt. Nový nájemník: "No, ten pokoj by se mi líbil, ale jestlipak je také tichý?" Horlivá paní domácí: "Ale, to vědí, drahý pane. Před měsícem tady zabili partaj — a živá duše nic neslyšela."

Rozdíl. "Jak rozeznáš obě sestry od sebe, když jako dvojčata jsou si tak podobna?" — "To je snadné. Když líbám jednu, hrozí mi tatínkem. Druhá zas hrozí, že to poví mamince."

Kdyby to šlo! "Už jsem dostal v poslední době tři výhrůžné dopisy." — "Tak udělej trestní oznámení!" — "Myslíš, že se proti bernímu úřadu může tak zakročit?"

Dobré zařízení. Teta, která se chystá na vlak: "Ale, dětičky, teď už je pozdě, za deset minut jede vlak. To už tu budu musít zůstat!" — Malá Olinka: "Ale kdepak, tetičko, tatínek dal hodiny schválně o čtvrt hodiny napřed, abys nezmeškala!"

Trojí dovolená. "Měl jste, pane Čvančaro, loni dovolenou?" "Zajisté, měl jsem dokonce tři dovolené: svou, své ženy a svého šéfa."

Za obzorem.

Zasmál se zase hlučně a zapaloval si už po třetí doutník. Roubala dráždil Vraštilův smích, byl však trpěliv. Vyslechne aspoň obšírné poučení, na něž se dopodrobna dotazovat považoval za nevýhodné. — Konečně se Vraštilův doutník rozhořel a on spokojeně se rozloživ, zadíval se zálibně na Roubala.

"Z vás dvou by byl párek," — povídal, pomlaskáváje rty. "Pohledat by se musili takoví dva lidé. Ty statný, samostatný velkostatkář, ona roztomilá, veselá paní. Neměli byste nikdy nouze o návštěvy."

"Vidiš, řeknu ti upřímně, to že by mě právě málo těšilo," přiznával se jako dobrosrdečně. "Nerad bych ze své domácnosti udělal průchodní dům. Ne, že bych nepřál své paní trochu vyrazení. — Bože, vždyť může jet s mužem na zábavy, koncerty, ale doma jsem zvyklý na klid, na pokoj, na domácí teplo. Začínám se účastnit veřejného života, nemohl jsem odolát vybidnutím, abych přijal čestné úřady a shledávám v tom kus povinnosti vzhledem k svému postavení a vzdělání. Kdyby potom moje paní toužila také po veřejném vystupování, — kdyby mi dům přeplnila hostmi, musil bych se vši činnosti zříci a to bych nerad. Ostatně, to povídám jen tak mimochodem. Po svatbě se vše obyčejně změní a jak jsi povídal, — byla paní notářová samotářsky živa a nestýskala si."

"Arci, proč by si stýskala? Jak to líčíš, je to pravda. Člověk má jiné starosti, než havit hosty. Ostatně, nevím, jaká by potom paní Blažena byla. Mně se to jen tak zdá, určitého nemohu říci nic. —

Ony mají nyní málo hostí, a přijímají je, jen když je rada u nich, když svou dovolenou tráví ve vile. Ale paní notářová je rozhodně veselější než slečna Jaroslava. To je ti takové milé kotě, takový snilek, taková mlčící záhada. Celou cestou promluvila sotva sto slov. — Stále se na člověka dívá, krajinu pozoruje, tu a tam se pousměje a nechává hovořit sestru. Ale mně se zdá, že není tak bojácná, jak se zdá, že by se ráda bavila. Je jí už třidvacet roků, do zábav nechodí, nemá s kým, a ve společnosti se objeví zřídka kdy. Dokud byl rada Kloubek živ, držel dcery zkrátka. Byl vdovec, přísný člověk, a bál se, aby se mu dcery nezkazily. Hahaha. — Jiště, věř mi, vím to z dobrého pramene. A když se starší vdala, žila mladší jako v klášteře. Po smrti otcově držela smutek, odstěhovala se k sestře a ta brzy na to ovdověla. Notář taky společností nemiloval, a tak šlo to děvče z kláštera do kláštera. Dival jsem se na celou cestu a povídám ti, ta že by se ráda vdala. A myslím, že by jí bylo milé, kdyby šla na venek. — Blažena, ta bude koukat spíš do velkého města, ale její sestra si už na hlučný život nezvykne."

"Může být," přisvědčil Roubal roztržitě a okamžik váhaje, naklonil se přes stůl. "Je ti něco známo o jejich majetkových poměrech?" ptal se přitlumeně.

"Všechno vím. Vyptal jsem se nenápadně našeho starého důchodního, — který byl na závěti Kloubkově jako svědek podepsán. Když se vdávala Blažena, dostala osmdesát tisíc. To jsou peníze, víd?"

"Nu, a ta mladší?"

"Má něco přes sto tisíc, výbavu, polovičku vily a beztoho ještě něco přes to. Jak by utratila úroky? Paní notářová má o něco víc, ji nadskočil odkaz notářův. Hádají, že asi o čtyřicet tisíc. A až jednou rada Spurný zemře, bude dědit také po tom. Je to starý mládenec, jídlo si dává nosit z hostince a nikdo od něho nedostane ani krejcaru. Ale na to čekat bych neradil. Osoboval si by právo dohledu, roztahoval by se v domě a viš, já, ač jsem také svobodný a zůstanu svobodným. — takového něco bych nestrpěl."

"Já tím méně," řekl Roubal s úsměvem. Ulevilo se mu. Zpráva Vraštilova byla velmi příjemná a probouzela v něm touhu, aby se už mohl pokusit o sblížení s dámami. Aby zakryl svou radost, pousmál se na Vraštila. "Řekni, kde se v tobě vzalo rozhodnutí, že se nebudeš ženit?"

"Proč bych se ženil?", rozhodil Vraštil rukama a zasmál se s bezstarostnou veselostí. "Nic mi neschází. Najím se, vyspím se, nikdo mě nezlobí, nikdo můj domácí pořádek neruší. Nemusím se ptát, smím-li do hostince a jsem-li tam dlouho, nikdo mi v kapse nepřepočítává peníze, nikdo ode mne nechce na parádu. Hezky je mi takhle, že si nepřeji, aby mi bylo líp. Hodnou ženu dostat je umění a sázka a já jsem odjakživa nepřítel nejistých věcí. Počkám. — Bude-li mi hůř, poznám-li, že nemohu být bez ženy, vždycky je dost času poohlédnout se. Nedělám velikých nároků a budu opatrně vybírat."

"Až přebereš," připojil Roubal. "Možná, ale to bych nerad. — Nu, na šťastné tvoje pořízení."

Přitukli si a rozehráli veselou náladou, povíдали a bavili se ještě asi hodinu. Roubal byl už pokojný a snažil se Vraštila přesvědčit, že je mu lhostejno, odjede-li z P. jako nápadník, nebo rozbije-li se náběh hned napoprvé. Poněvadž na třetí hodinu bylo určeno setkání se s dámami ve výstavě, odebrali se záhy před tím k místu, kde se tísnila krajinská výstava.

II.

Chodili asi půl hodiny bez cíle mezi pavilony, když se Vraštil dotkl ruky Roubalovy.

"Pojď, dámy jsou tamhle," řekl chvatně a popošel rychle.

"Neutíkej přece, je dosti času," chlácholil ho Roubal, sbíraje veškerou chladnokrevnost.

"Mohly by se nám zde někde ztratit," namítal Vraštil neklidně.

"Zde bychom je brzo našli. Ta v pravo je paní notářová?"

"Ano. Vždyť to hned poznáš. Už po jejím smichu."

Popošli vstříc dámám, které šly volně širokou cestou, divajíce se na květinové záhony a na celkový pohled výstavní. — Vedle nich vzpřímen šel rada, upjatý ve svůj svrchník, ačkoli bylo teplo a slunce nemilosrdně pražilo. Blažena měla světlé letní šaty z jemného, květovaného foularu; Jaroslava jednoduchý, šedý úbor z anglické látky. Byla štíhlejší své sestry a zdála se proto vyšší. Také ve tváři byla bledší a lišila se od své sestry barvou vlasů a očí, které byly tmavohnědé, velké, pokojné. — jakby k pozorování upjaté.

Zahlédly Vraštila přicházejícího s Roubalem a upozornily radu. Ten otočil chvatně hlavu a upřel šedivé, bystré oči na přichozí. — Smekli zdaleka a Vraštil živě předešel Roubala.

"Račte laskavě dovolit, abych směl představit svého přítele, velkostatkáře Roubala."

Dámy pozdravily úklonou a Roubal galantně políbil jejich ruce. Radovi stiskl ruku a omlouval se, že se vedral do jejich společnosti.

"Neviděl jsem se s přítelem Vraštilem od té doby, co jsme opustili hospodářskou akademii. Je mi velice příjemno, že jsem mohl dámy poznat. Jsem upoután na venek a přijdu velmi málo ve styk se společností. Ráčíte-li dovolit, připojím se na okamžik."

Rada ani Jaroslava neřekli ničeho, ale paní Blažena koketně se pousmála.

"Jsme na výstavě a tu je vždy lépe, čím četnější je společnost. — Pan Roubal přijel bezpochyby ta-

ké na koncert."

"Zajisté, milostivá, kdo by mohl opominout takový požitek. Ráčíte milovat hudbu?"

"Velice. Sama také hraji, ačkoli nejsem tak spolehlivou pianistkou jako naše Slávka. Ta hraje výborně."

"Přál bych si jednou někde z úkrytu vyslechnout slečnu. Nezajímá mě hudba nacvičená, zvláště když kapelník nebo hudebník má ve zvyku různými pohyby provázet tok tónů. Ale když nevidá umělce mohu odkudsi zdaleka zachytit vlny hudby, cítím neobyčejnou rozkoš."

"Pan Roubal má tedy záchvaty okamžité sentimentality. — Tomu bych opravdu nevěřila." — Paní Blažena laskavě se naň pousmála a její dětsky veselé oči spočinuly na jeho tváři. Vraštil, v domnění, že Roubal se zajímá o paní notářovu, přešel mezitím na druhou stranu a jal se bavit Jaroslavu, která šla nyní mezi ním a radou. Blažena s Roubalem šli poněkud opodál. Roubal, vida, že je sám, počal nabývat odvahy. Arci také přítomnost paní notářové přispívala k odstranění jeho chladnosti a nerozhodnosti. Nebylo možno zůstat netečným ve společnosti tolik svůdné ženy, jejíž každý pohyb, každá linie dýchala kouzlem nádherně rozkvetlé růže, — vábíci svou vůni a svou krásou. Zdálo se, že paní Blažena ví o svých půvabech, ale její marnivost nedrala se do popředí. Radost ze života, touha bavit se, nechat srdce své naplnit veselím, — dětsky se rozesmát a rozradovat, to bylo napsáno v jejím zneklidnělém, jasném pohledu. Popouzela Roubala, aby zabočil na pole veselého hovoru, aby se s ní smál, aby zanechal své odměřeně zdvořilosti. V Roubalovi probouzela se stará vášeň důstojnická, zablýskat se vtipem a směle dobývat ženská srdce.

"Divím se vašemu bystrozraku, milostivá," povídal za okamžik, — vyslav k ní pohled. "Není to sice mužné, ale je to lidské. Přiznávám se, že mám mnohdy chvíle, ve kterých se mne zmocňují podivné, smutné tužby, ve kterých se

mi lačně chce nezmámé rozkoše a já cosi hledám, co by vyplnilo prázdnotu mého srdce. Obyčejně sladké tóny hudby jako by ve mně probouzely tiché sny o štěstí. — Bohužel, neměl jsem dosud příležitost nalézt někoho, kdo by mi porozuměl, kdo by mě byl rozechvěl a nadchl."

"Tomu nevěřím," zavrtěla hlavou a šibalský úsměv nezmizel z její tváře.

"Vypadám snad jako člověk, — který se svými city provádí eskamotáž?"

"To ne, ale pan Roubal byl důstojníkem, ztrávil léta v hlučné společnosti a přirozeně měl sterou příležitost nalézt to, po čem nyní touží."

"Opravdu tak myslíte? Je mi líto, že i v tom musím odporovat. Neračte zapomínat, že nejsem už několik let v činné službě, že žiji na venkově a že v době, kdy jsem snad měl příležitost oddat se veselému životu, byl jsem příliš mlád, než abych byl dovedl chápat jemných odstínů niterného života. — Venkovská odloučenost, blízkost přírody a šířící se obzor duševní vedly mne na nové cesty, na kterých jsem nacházel mnoho, co mne hluboko dojímalo a co mne lačným činilo po nových, čistých radostech. Milostpaní je zvyklá dívat se na pány, kteří, ztrávivše ve městě svůj život i své duševní radosti, příliš střízlivě hledí na věci, příliš omrzele posuzují společnost rozkošných žen. My, venkované, neztratili jsme dosud smysl pro poesii a ideály."

Poslouchala ho pozorně. Nechápal sice vše, zdálo se jí okamžik, že jsou to lesklé fráze, ale srdečný Roubalův tón ji pomátl. A mimo to opravdu si myslila, že jsou ještě mužové, kteří dovedou po rytířsku horovat v přítomnosti vábných žen.

"Ach ano, ve městech je velmi nudný život," přisvědčila srdečně. "Kvapně se žije a příliš vypočítavě se hledí na každý krok. — Byla bych se častěji účastnila veřejných zábav, — ale obávám se smutných zkušeností. Velice mě rozladí, když pozoruji dotěravost

mnohých pánů, kteří se dívají na vdovu jako na předmět výhodného obchodu. Což je vdova odsouzena k stálé samotě? — Utlumilo snad vdovství veškeré její city? — Sud'ťe sám, může-li kdo se za takových poměrů divit, že se světu vyhýbám, že přináším obět', která jest příliš těžká pro slabou ženu."

"Vy se ráčíte ohlížet, co svět soudí?" zasmál se jakoby útrpně. "To by arci musel člověk zoufat. Každý, kdo stojí výš, než obyčejné davy, podroben je neúprosné kritice. Může to být žena nebo muž. Já na příklad poskytuji celému okolí stálou látku k úvahám. Proč prý se nežením, proč žiji jako samotář, odpíraje si všechnu životní radost. A proč bych se ženil, za takových okolností, když mé srdce je dosud tiché, když nepromluvílo, — když mi nepůsobí sladký nepokoj? Až potom, až si budu vědom, že přišla má hodina, pak budu jednat. Snad to bude dřív, než si lidé myslí, ale nikdo do poslední chvíle nesmí zvědavým nahlížením do mého srdce rušit onen sladký soulad, kterým budu chránit své tajemství."

"To tedy ani já bych nesměla očekávat, že byste poodhrnul oponu, za kterou se bude odehrávat něžná předehra vaší budoucnosti?"

"Kdoví, milostpaní, snad právě vy byste dovedla nejlépe chápat mou radost a mé tužby." Řekl svá slova tak významným hlasem a vyslal k ní tak ohnivý pohled, že se zjevně pomátla. Otázkou tou nemínila dávat mu nějaká práva, nějaký pokyn, že smí počítat s jejími city. Ale on si otázku tu vložil ve svůj prospěch a teď nevěděla, jak mu naznačit, že slova její jinak vykládá.

"Máte asi bližších a starších důvěrníků, kteří radostně budou provázet vaše štěstí," — povídala sniženým hlasem a zadívala se stranou. Hněvala se sama na sebe, že nemohla potlačit svůj růměnec.

"Ani v tom jste neráčila uhnout," povídal s jakousi roztrpčeností. "Nemám vůbec přátel. Z příbuzných zůstala mi matka a se-

stra a třeba je mi to bolestno, nemohu se k nim důvěrně přiklonit. Nechápejí mých tužeb, berou se jinými cestami. — Moje sestra má před sňatkem, od něhož jsem ji zrazoval a tím jsem ji velice popudil. Je mi jasno, že sestra bude nešťastna, že matka bezděčně podporuje sestru na cestě, na které štěstí nedorazí, ale nemám ani síly, ani vlivu, abych tomu zamezil. A tak se učím stát ve světě sám, tak mé nitro jaksi zledovatělo a leká se k někomu přitulit."

"To arci musí být velmi trapné," řekla soucivně a zapomínajíc na svou ostýchavost, podívala se naň laskavě. "Takové jsme my ženy, že se obyčejně dáváme uchvacovati city, a teprve když jsme mnoho zkusily, věříme, že by bývalo dobře, kdybychom byly více vypočítavými a střízlivými. Jsem velice ráda, — že máme ve švakru Spurném takového věrného, zkušeného přítele."

"Pan rada je bratr vašeho zemřelého pana manžela?"

"Ano, byli pouze sami dva, rodiče i sestry jim pomřeli a oni k sobě přilnuli vroucí láskou. Nemohli bez sebe ani žít, k vůli měmu muži dal se rada do T. přeložit a žil v naší rodině. A teď také zůstal naším nezištným rádcem. — Velmi jsme mu vděчны za jeho starostlivost."

"Taková společnost jest arci velmi dobrá, odpusťte však, že si dovoluji poukázat na malý stín toho poměru. Taková výlučná společnost pána již staršího a v sebe uzavřeného působí někdy tísnivě. Nezdá se vám, že bezděky v jeho přítomnosti také tak vážně si počínáte a o mnohou radost se olupujete?"

Paní Blažena podívala se bojácně za radou, neslyšel-li slova Roubalova. Neslyšel. Byl příliš daleko a na výstavišti panoval hluk, zvýšený jásavými zvuky vojenské kapely, která v pavilonu koncertovala. —

"Neračte mi zazlívát, že jsem pronesl svůj náhled," omlouval se Roubal zdvořile, když hned neodpovídala. "Byla to taková chvatná myšlenka, vyvolaná pochodem

představ. Vy se slečnou sestrou, představující jas a krásu života, — vedle pana rady, života sytého, — nevlidně na minulost patřícího, — jste příliš velkým kontrastem. Možná, že jsem se mýlil, že pan rada je opravdu výjimka, že si uchovával pružnost ducha a rozumí citům mladých a rozkošných bytostí."

"Nu, v tom ho nehájím," zasmála se, podléhající vracející se dobré náladě. "Je někdy opravdu nudný, ale to mu rády odpouštíme, — věduce, že s námi dobře smýšlí. Ostatně jest dobrý a srdečný člověk a časem dovede být také vřelý a veselý. Snaží se, aby mě rozveselil, a setřel nepříznivý dojem závěti svého bratra, mého muže, který Bůh ví z jaké příčiny připojil do své závěti podmínku, která mě někdy opravdu zlobí."

Roubal zbystřil sluch i pozornost. Jaká to podmínka? Snad aby se nevdávala? U d'asa, to bylo velmi nepříjemné. Bavi se s ní, snaží se, aby byl hodně duchaplný a opomíjí Jaroslava.

"Váš pan manžel bezpochyby se obával, aby někdo jiný nepokusil se váš život zpříjemnit," řekl jakoby lhostejně.

"Hádáte, že mi nepřál druhý sňatek? Ne, tak ukrutným nebyl. Nebyl sice ohnivý, nedovedl vřele se rozehrát, ale velmi upřímně mě miloval. Prorokoval, že se budu jednou opět vdávat, ano, radil mi to sám, když už bylo jisto, že zemře. Ale právě proto, že se mnou tolik dobře smýšlel, obával se, abych nebyla v druhém sňatku nešťastna. Říkával mi, že nikdo není lehkověrnější, než mladá vdova. Vid'te, že to není pravda?"

"Zajisté. To tvrzení bylo asi výsledkem chorobných úvah a zároveň se za tím skrývala sobecká touha, abyste jinému nenáležela, než jemu."

"Tak daleko snad nešel jeho úmysl. Několikrát jsme o tom mluvili s radou a ten mě čestným slovem ujišťoval, že si bratr jeho výslovně přál, abych se po druhé provdala. Chtěje prý mne od přehálených a pochybných kroků uchránit, určil v závěti, že nesmím

druhý sňatek uzavřít, dokud neplynou dvě léta od jeho smrti. — Ovšem, mohu se vdávati, kdy chci — ale v případě, že bych se dříve vdala, má jmění, jež mi odkázal, připadnouti naší Slávce."

"Pak arci musí milostpani čekat, až lhůta uplyne. Pan notář zajisté zanechal slušné jmění." — Roubal pocítil náhlou únavu a jeho zrak bezděčně hledal postavu Jaroslavy, putující se svými průvodci kolem výstavních budov.

"Poměrně málo zanechal," světovala důvěrně. — "Nikdy neměl žádných potřeb, neutrácel, ale na umělecké podniky mnoho skrytě vynakládal. Zanechal asi čtyřicet tisíc. Nemyslete si, že jsem snad tolik žádostiva peněz a nedovedla bych se té částky zříci. Ne, můj rodinný podíl je dost slušný a kdybych chtěla, bez veliké závesti nechala bych dědictví po muži padnout do rukou sestřiných. Ale z vyššího ohledu vyhovím jeho podmínce a zachovám určenou lhůtu. On dojísta jako zkušený a vzdělaný muž měl vážné příčiny k takové podmínce, — on měl moje štěstí na zřeteli a bylo by to ode mne nevďěčné, kdybych jeho vůli nectila a takovou malou oběti svou vážnost k němu najevo nedala. — Sečkáme ona dvě léta už z pověrečného strachu, abych opravdu nebyla nešťastna, přestupujíc jeho přání. Co jsou to ostatně dvě léta? Rok uplynul jako sen a za rok budu volná. Citím sama, jak jsem se v tom roce změnila, jak jinak vážně patřím na svět. Bývala jsem velice lehkomyšlná, ani byste nevěřil, jak rozdílné povahy jsme se svou sestrou."

"Nemohu to určit, poněvadž jsem neměl potěšení se slečnou sestrou dosud blíže hovořit," povídal zdvořile, ale roztržitě se zadíval kamsi do neurčita. "Hle, právě jdou do zahradní expozice, pospěšme si, abychom jich z očí neztratili."

"Mně je věru milejší tak bez cíle se toulat a povídat si," řekla váhavě, hledajíc jeho pohled. Vidouc, že se upřeně dívá k zahradnímu pavilonu, mohla bystřeji prohlédnout si jeho tvář a cosi jako

tichá záliba prochvělo jejím nitrem. Proč vyhledává ostatní, — když se tak hezky bavili. Roubal je opravdu vzdělaný, milý muž, s jakým se už dávno sesetkala. Jeho sličná postava, mužně krásná tvář a bezvadné chování vzbuzuje u mimojdoucích pozornost a nic se nehněvala, kdyby navrhl, aby do pavilonu nechodili a dál procházeli úpravnými cestami.

"Společnost by se nám smála, že jsme přišli na výstavu a nic jsme neviděli," povídal snaže se usmát a zabočuje k pavilonu přinutil ji, aby se řídila vytknutým směrem. Před pavilonem bylo plno a oni prodírajíce se hemžícími se návštěvníky, nemohli pokračovat v hovoru.

Vešedše do pavilonu spatřili oba pány s Jaroslavou stát u skupiny růží. Rada oživeně prohlížel jednotlivé druhy nádherných květů a upozorňoval své společníky na vynikající vlastnosti toho kterého druhu.

"Běda nám, švakr je u svého oblíbeného koníčka," zasmála se paní notářová a poobrátila se k Roubalovi za ní jdoucimu. Sněs klidně její laškovný pohled a také se pousmál.

"Přiznávám se pokorně, že také já holduji této vášni," řekl chladně zdvořile.

"Jak? Pak dvakrát běda mně. — Budu se nyní nudit a musím aspoň pana správce na chvíli získat. On, jak se mi zdá, není velikým přítelem horování o květinách."

"Snad nás nechcete opustit?" — ptal se uleknutě. Přítomnost radova vzbuzovala v něm bezděčný odpor a jako by tušil, že vedle něho by nesměl plýtvat lesklými frásami, přemýšlel, čím by paní Blaženu upoutal ke švakru a mohl zmocnit se Jaroslavy. "Teď se již nesmíme rozejít, aby naše zábava netrpěla."

"Nebude-li dlouho prohlídka trvat, obětuji se," zasmála se a přikročila ke skupině. "Nu, co se vám nejděpe líbí?" ptala se rady a u něho stojící sestry.

"Všechno," řekl rada vzrušeně. "Podívej se jen, jaká nádherná směsice barev! Jaká opojivá vůně.

Opravdu, růže jsou velmi krásné květy. Která barva se ti líbí nejlépe?"

"Viš, že mám ráda živé barvy. Tyto karminové a tyto tmavočerné jsou skutečně rozkošné."

Rada obrátil se k dozorce nedaleko stojícímu, vedle něhož v mechu byla spousta růžových květů na prodej. Naznačil mu květy, které má vybrati a obracel se k Jaroslavě, aby se ji otázal, které by jí byly nejmilejší. Ale pozoroval, že Roubal právě s Jaroslavou hovoří a ukazuje na nádherné květy růže Marechal Niel.

"Slečna laskavě dovolí, abych směl několik květů jí podat," řekl nahlas a přistoupil k radovi. "Uvažte mi kytici, ale vyberte nejlepší růže," nařizoval dozorce. — "Růže Marechal Niel je sice starý druh, ale dosud nepřekonaný."

"Souhlasím s vámi," přitakal rada nadšeně. "Podívejte se jen na toto polorozvité poupě. — Jak rozkošné jsou listky svinuty. Jak nenapodobitelně je květ načechrán. Krása, nevidaná krása! Mám doma několik keřů toho druhu. — Bohužel podnebí u nás je poněkud drsné a každoročně mi některý trs zahyne. Ale také ostatní druhy jsou rozkošné. Pohlédněte na druh Van Houtten, nepatří mezi královské druhy? Ta ohnivost lístku, ta bezvadná konstrukce! Nebo takhle Difonka se svým kanárkovitým odstínem. A takhle sněhobilá Lyonnaise. Opravdu něco znamenitého. Člověk ani nedovede ocenit všechnu tu nádhru. Teprve, když je pohromadě najde, vynikne rozkošná jejich barvitost a něha."

Vzal od dozorce květy a podával je Blaženě. Přijala je s vděčným úsměvem, ale jaksi podivně se podívala na Roubala, jenž otočiv se od dozorce přistoupil k Jaroslavě. Čekala, že aspoň jeden květ jí podá. Vidouc, že horlivě mluví se sestrou, rozmrzele se obrátila ke správci a začala s ním žertovat. Vraťil opravdu nebyl nadšen růžemi. Jeho střízlivá povaha neshledávala nic nadšeného na růžích a hlásila se žízeň, kterou by byl rád v některé výstavní restauraci ukojit. Zatím byla ky-

tice pro Jaroslava uvázána a Roubal podal ji s hlubokou úklonou slečně, jež mu radostným úsměvem děkovala.

"Pojďme na chvíli do restaurace," navrhovala v té chvíli Blažena radovi. "Jsi asi také unaven."

"Jsem unaven, ale v takové náladě člověk na únavu zapomíná."

"Pamatuj, že se nedovedeme tolik nadchnout a že musíme před koncertem někde povečeřet."

"Odpust', zapomněl jsem. — Jíž jdu. Jaroslavo, jdeme do restaurace, ty ještě nepůjdeš?"

"Dovolte, pane rado, upozornil jsem slečnu na skvostné letní chrysantémy, prohlédneme si je a hned přijdeme za vámi," omlouval se Roubal horlivě. "Ve které restauraci budete?"

"V naši, knížecí," odpovídal Vraštil a ustupoval, aby paní Blažena mohla podle něho projít. — "Nejsem sice materialista, ale v tomhle vedru jest mi restaurace milejší, než všechny chrysantémy," dodal k paní notářově vesele. Ta přikývla, že souhlasí a zatekavši zpět pohledem vyšla z pavilonu. Nemohla pochopit, že duchaplný Roubal chce rozveselit sestru. —

Jaroslava opravdu nebyla nikterak nadšena chrysantémami. — Bezděky uposlechla vyzvání Roubalova a pozorně se naň dívajíc, sledovala jeho výklad. Četl nedávno z dlouhé chvíle v denním listu historii, jakou náhodou staly se chrysantémy módní a moderní květinou. Věnovala více pozornosti zvuku jeho příjemného hlasu, než květinám.

"Chrysantéma je symbolem skryté, něžné lásky," povídal Roubal, zabobuje z poučného stanoviska na jinou cestu. "Opravdu, pozorujeme-li něžný květ, krásně skrojené listky a jemnou vůni, zdá se nám, že v nich spočívá cosi mysticky opojného."

Tmavé velké oči Jaroslavy utkvěly na něm a jejich pohledy se setkaly. Roubalův zrak hořel čímisi skrytým, vášnivým, že chvatně oči sklopila.

"Znám málo chrysantémy," — odpovídala zdrželivě.

"Květy chrysantém snad málo ráčíte znáti. Ale to, co ony naznačují, ono kouzlo, které je pod tím jménem spojeno, dozajista prochvělo již vašim nitrem."

"Domníváte se, že jsem snivou, vzdychající luštitelkou jakýchsi neznámých záhad?" — ptala se s chladným úsměvem.

"Právě naopak. Neráčila jste mi dobře porozuměti. Ty duše, — které vzdychají a malomocně kolem sebe tápají, hledají něčeho zvláštního, nejsou nikdy schopné něčeho velikého, vznešeného. V takových uměleckých duších, které pokojně se dívají na svět, táhnou předtuchy velikých cílů a citů neslyšitelnými kroky a dotýkají se srdce člověka jemnými záchvěvami. Nerozumíme těmto záchvěvám, — ale podléháme skrytému kouzlu. Teprve v hodinu, která otevírá naše nitro dokořán a osvětluje naše myšlenky, uvědomujeme si, že bývaly chvíle, ve kterých jsme pocítovali příchod toho kouzla. Ted' mi snad slečna rozumí."

Neodpovídala. Blízká přítomnost Roubalova působila ji nevolnost. Nevěděla, proč ji takové podivné věci povídá. Ale nemohla mu přímo říci, aby šel za ostatními. Jako v nějakém jeho vleku se octla a čekala, co řekne dále. — Bylo to vše nové a ona, která žila tolik osaměle, která neměla příležitost nahlédnout v nové proudy a vysoko vzvednuté vášně, byla ku podivu vnímavá pro vše, co ji bylo cizí. Netušíc podvolovala se vlivu muže, silného, vypočítavě jdoucího za určitým cílem. Patřila naň s téměř názory, jako na střízlivě uvažujícího radu, ale tohle nebyl starý, chladný muž, to bylo zosobnění mladé, výbojné mužské síly.

"Slečna mi snad nevěří, řeknu-li, že každý z nás může vyčisti ze zraků druhého tajemný svět, který hoří na dně jeho duše a kterého často si ani on sám vědom není," pokračoval Roubal, naznačuje, aby popošli dále. "Každý máme ve své duši místo, podobné lesní tůni a tam pochováváme, co bychom neradi dali všedností světa poskvřnit. Rozumím slečnině duši a obdivuji se jí."

"Mně?" podivila se zmateně. — "Věřte mi, nevím o ničem."

"Milerád věřím. Poznal jsem povahu slečninu a chápu ji. Vaše duše bezděčně touží po svobodném rozmachu křídel, ale schází jí probuzení, schází energie jít za tím hlasem."

"Myslíte, že jsem bojácná?" — ptala se dívajíc se naň udiveně.

"Nikoliv, nejste bojácná, odkládáte pouze své rozhodnutí. Tušíte asi sama, že byste buď naražila na odpor, nebo že byste potom navždy se zavázala. Lékáte se o svou svobodu, ačkoliv zapomináte, že často ztráta svobody znamená získání štěstí."

"Jsem svobodná," tvrdila podrážděně. "Nikdo mě k ničemu nenutí, sestra je laskavá, rada je dobrá. Sama po ničem netoužím. — Pojďme, pane Roubale, aby na nás dlouho nečekali."

"Jak si přejete, slečno. Dnes se nemůžeme náhodou domluvit. — Málo se známe, a nedostatek času nedovoluje, abychom se šíře rozhovořili. Ale jednou přijde doba, kdy si porozumíme a kdy budu moci vás usvědčit, že jsem napoprve vás poznal a chápal."

"Jsem opravdu zvědavá," řekla tiše a vyšla s ním ven. Ačkoliv restaurace byla nedaleko, Roubal jako náhodou zamířil kolem pavilonu, aby oklikou získal času.

"Proč, slečno, tak málo chodíte do zábav?" ptal se nakláněje se nad ní.

"Nebaví mě duchaprázdňý hovor a to, co se na venkově zábavou jmenuje. Lidé chodí na zábavy, ne aby se bavili, ale aby pozorovali, kritisovali, aby se radovali z neúspěchů jiných, z každého nepatrného pochybení proti tak zvanému společenskému taktu. — Nenávidím takovou zábavu na účet svého bližního."

"Mohl bych slovo za slovem opakovat váš výrok. Býval jsem veselý, zdálo se mi, že nikdy nebudu moci žít bez společnosti, a hle, ted' jsem živ, jako bych nikdy mezi lidmi nebyval. Toužím po čemsi vyšším, po souladu dvou duší, který nedbá okolí a nalézá ukojení v tiché slasti domácího

šťěstí. Ale toto štěstí musí být veliké, musí ukojit žízňovou touhu, nesmí být ničím rozděleno. Také si tak budoucnost představujete?"

"Nepřemýšlela jsem ještě o tom," povídala zasmušile.

"Zajisté jste přemýšlela, — ale vaše pokojná povaha si neuvědomila, kam ji sny unášejí. A třeba jste o tom dříve nepřemýšlela, — řekněte, není to rozkošné pomyslit si, že se kdosi najde, kdo dovede naše nitro vyplnit a nám dostačit?"

"Snad by to bylo opravdu nejlepší," odpověděla mimovolně.

"Rozkošné by to bylo, schopno, aby člověk cit tento hledaje na vše kolem sebe zapomněl, všeho se zřekl a vše obětoval. Vidíte, když mi bývá někdy teskně, když si pomyslim, že bezúčelně žiji, že léta moje ubíhají bez osvěžení a radosti, těším se, že jednou rozkvetě květ, který pro mne pučel a kdesi ve skrytu hotoví se, aby mě uvítal. Tak se mi zdá, že moje duše tuší blízkost onoho okamžiku, v němž se oddá své opojné radosti."

Bílá tvář Jaroslavina rozhořela se jemným ruměncem. Chápala, kam směřují slova Roubalova. — Nevěděla, co na ně odpovědět. Lekala se jich a přece ji byla tolik milá, tak slastně ji mátl a působila rozpaky, které najednou olupovaly ji o dřívější rozvahu. Takhle k ní nehovořil žádný z mužů, se kterými se setkala. Pokoušelo se o sblížení mnoho různých nápadníků, ale všichni byli jaksi bojácni, všichni nemohli zakrýt, co je ku pozornostem přivádělo. Bylo to její věno. Dovídala se od rady, jak různým, mnohdy dost nešetrným způsobem pátrali o jejím věnu, kde je má uloženo, kdo má na ně vliv. A to ji činilo tvrdou ke všem nabídkám, ačkoli opravdu v jejím srdci rostla neznámá touha po samostatné domácnosti, — po sblížení s kýmś, jenž by její krev na var uvedl, jenž by ji schvátíl do svého silného objetí.

Roubal byl první, jenž bez předchozích poptávek tak přímo a tak obratně dával najevo, že by ho život s ní těšil. Nebyla si dosud vědoma, že by ho milovala, ale ne-

byl jí také nepříjemný. Pozorovala už dříve, jak se Blažena s ním bavila, jak s nechutí od něho odcházela. Což Blažena! Ta poznala život, ta nikdy vážně o ničem neuvažovala. Hoří touhou vrhnout se zase do víru života a ani by zavěti nedbala, kdyby se nestyděla rady. Jakmile uplyne smutek dvou let, bude se vdávat, bude se bouřlivě veselit a nic se nebude ohlížet, bude-li svět nepříznivě posuzovat její lačné chutnání života. Je pro-

stá duše, nemá žádných vysokých vznětů, netají se tím, po čem touží a třeba nejopatrněji zakrývá, co se v ní hýbe, každý její pohled a pohyb ji prozrazuje. Bude šťastnou, ať její volba padne na toho či onoho. Má už takovou šťastnou povahu, že se ničím příliš netrápí, že lehce přesune se přes obtížné překážky a naváže život, který by u ní, u Jaroslavy, nadobro se zpřetrhal. —

(Pokračování.)

Tyto výsměchy a domluvy samého pěstouna — sedláka Malony, který jí také před Letenským varoval, byly příčinou toho, že se mu počala vyhýbati, ač ji to stálo mnoho sebezapírání a mnohá slza v ústraní zrosila její lice.

O, jak často jej v duchu volávala a jím se obírala, jak ráda by s ním aspoň několik málo slov promluvila, ale aby ji žádný neviděl. Později seznala, že i Letenský se ji počal vyhýbati, neboť měl mnohokrát možnost brát se mimo ní, ale on volil jinou cestu, — někdy i delší a neschůdnější, jen aby nemusel jít mimo ní. Toto poznání ji hrozně bolelo a později vyvolalo též i vzdor v duši její; umiňovala si na něho ani nepohlédnouti, kdyby se s ním setkala, ale jakmile jej někdy spatřila, často jej v ústraní sledovala.

Oh, jak srdce jí vždy zabušilo, když jej někde neočekávaně spatřila, ale přece se na něho velmi hněvala; hněv její však byl docela jiného druhu, než bývá u mnohých lidí. Namlouvala si, že se na něho hněvá, v mysli se však jím stále obírala, připomínala si ony nahodilé schůzky s ním, opakovala si každé slovo, které k ní promluvil, viděla jeho oči na sebe upřeny, které se jí zdály zářiti do-

brotou a upřímností.

Když minulého týdne zvěděla, že jest zámecký správce na vojně, zachvěla se až do hloubi duše a spolu se ji zmocnila nevýslovná lítost, až stěží zadržela slzy. Dívky vesnické ji škádlily, dotazovaly se jí, zdali se pan správce s ní rozloučil, když na vojnu odcházel a zdali ji také přislíbil poslati milostný dopis.

Vlasta se obyčejně od dívek odvracela a odcházela, aby se vyhnula dalším nářázkům.

Zmíněné neděle, když stála ve skupině dívek před kostelem, neměla o tom nejmenšího tušení, že Letenský jest v Patočicích. — Teprve, když se bralo panstvo ze zámku v průvodu dvou důstojníků ke kostelu, zaslechla náhle vedle stojící dívku zašeptnouti:

"To jest pan správce a jak je hezký!"

Pohlédla přichozím též vstříc a na první pohled Letenského poznala. Ulekla se tak mocně, že se počala na celém těle chvěti; ustoupila za dívky, aby ji neviděl, přes to však sama úkosem k němu vyhlížela. Viděla, jak se po skupině dívek rozhlížel a konečně se domnívala, že ji spatřil. V té chvíli cítila, jak jí krev proudí do hlavy.

Když panstvo vstoupilo do ko-

stela, pronášely dívky o Letenském své posudky, chválily jeho statnou postavu a hezkou tvář. — Barča Semrádová se obrátila náhle k Vlastě a pravila:

"Vlasto, jak jest ti u srdce? — Viděla jsi, jak si slečna po jeho boku hrdě vykračovala, zdá se, že se o něho zajímá. Co o tom soudíš, dá přednost tobě, anebo se přidrží slečny, je také hezká a rozhodně bohatší tebe."

Vlasta pohlédla vyčítavě na Barču, vystoupila ze skupiny a bez slova vstoupila do kostela. — Dívky se smály, jak je Vlasta utrápena, že se bude modlit, aby ji správce neopouštěl.

Vlasta si vyhlédla v kostele místo, kde ji nemohl nikdo pozorovati, neboť se jí zmocnil veliký žal, slzy jí stékaly po lících, aniž mohla tomu zabránit; chtěla býti alespoň před zvědavými zraky lidí ukryta.

Letenský byl také uvnitř podivně rozechvěn, marně se snažil své myšlenky soustředit k pobožnosti; krásná tvář Vlasty vznášela se stále před jeho duševním zrakem a stále se domníval slyšeti její milý, příjemný hlas.

Když byly služby Boží ukončeny, byl tomu skutečně rád, neboť toho dne byl při mši svaté neobyčejně roztržitý.

Vystoupiv z kostela, rozhlížel se zase po dívkách, ale Vlasty tam nebylo.

Ela se zase k němu přidružila, měla stále co povídati; Letenský byl však málomluvný, nevěděl ani, co jeho společnice k němu mluví. —

Když došli do zámku, tázal se jej pan Jediný, chce-li se opravdu podívat do polí.

"Ano, ano, pane Jediný! Proto jsem vlastně sem přišel, abych vše shlédnul," přisvědčil Letenský. — Chtěl mysl svou ve volné přírodě ustáliti.

"Mohli jste zde raději zůstat, pane kapitáne!" pravila Ela s neobyčejnou důvěrností.

"Milostivá slečno, mojí povinností je prohlédnouti si vše, vždyť musím vědět, co se kde dělá a co se bude dělati v tomto týdnu, ji-

nak bych neměl klidu."

"Tak je to správné, pane kapitáne!" pochválil Jediný Letenského pojav jej za ruku, vedl jej ze zámku. Brali se zase středem vesnice a podél zahrady Malonovy.

Letenský se zahleděl do zahrady, kde doufal spatřiti Vlastu a opravdu ji spatřil. Stála uprostřed zahrady a hleděla na silnici, kudy on právě šel; nebylo pochyby, že jej vidí. V té chvíli by byl rád zvěděl, jaké myšlenky probíhají její hlavou.

V poli se mysl jeho poněkud uklidnila, mluvil s Jediným o vykonaných pracích a když se po dlouhé pochůzce vraceli do zámku, cítil se býti zase klidným a ustáleným. —

Jakmile se ocitl v zámku, zaujala jej hned zase slečna Ela. Uvedla jej k pianu a dotazovala se jej, umí-li také hráti a když pravil, že také někdy nějakou píseň zahraje, neustala, dokud nepřivolil své umění ji ukázati.

"Slečno, upozorňuji vás, že nemůžete ode mne očekávati nějaké umělecké výkony!" pravil Letenský, usedaje k pianu.

"Posudek můj uslyšíte až po hře, pane kapitáne!" zasmála se Ela. "Vyberte si zde v notách nějakou skladbu!"

"Milostivá slečno, vyberte sama nějakou skladbu, která se vám líbí!"

Ela vybrala skladbu a předložila ji Letenskému, který přehlédl zběžně noty a začal hráti.

Ela stála stranou, usmívala se a pravila si, že bude hru Letenského chváliti, ať dopadne jakkoli. Sotva však počal hráti, zmizel úsměv z jejích rtů a z výrazu jejího obličeje bylo možno vyčísti velké překvapení. Letenský hrál mistrně a svojí hrou přivábil Konráda a oba jeho rodiče. Všichni poznali, že to nehraje Ela.

Když Letenský přehrál, přikročil k němu Konrád a podáváje mu ruku, zvolal:

"Pane kapitáne, vy nás vždy něčím novým překvapíte! Toho se nikdo nenadál, že jste ve hře na piano takovým mistrem."

Také oba manželé projevovali

svůj obdiv nad touto hrou a pan Jediný žádal, aby ještě něco zahrál. —

Letenský vyhověl přání statkářovu, vybral si nyní zase jiný kus a zahrál jej.

Ela nebyla schopna slova, její obdiv byl veliký. Teprve nyní, když Letenský druhý kus dohrál a od piana odstoupil, podávala mu ruku a pravila:

"Pane kapitáne, věřte mi, že jsem se domnívala, že umím trochu hráti, nyní však se neosmělím před vámi k pianu ani přikročiti."

"Naopak slečno, nyní prosím zase já vás, byste také zahrála."

Ela se zdráhala opravdu k pianu přikročiti, konečně se však nechala uvést Letenským k pianu, vybrala si z not kus a zahrála. — Když dokončila, pravila:

"Pane kapitáne, nyní vidíte, že jsem ještě daleko za vámi!"

"Toho nelze o vás říci, slečno, hrajete velmi dobře!" chválil Letenský. Ela však děla ticho:

"Není tomu tak, pane kapitáne! Chválíte mne nezaslouženě, — ve vás musím spatřovati mistra."

Konrád se připojil nyní také k oběma a jal se vypravovati o známých slečnách v městě, jak která hraje a o několika se vyjádřil dosti nešetrně.

Z tohoto hovoru byli vyrušeni příchodem služky, která oznamovala, že jest oběd uchystán.

"Milostivá slečno, já se osmělím nabídnouti vám svůj doprovod, — neodmítnete-li," pravil Letenský, lehce se usmívaje. Ela se zavěsila nenuceně na jeho rámě a brala se po jeho boku, jsouc v nitru nanejvýš spokojena.

Po obědě provázela Letenského po všech pokojích, které byly vesměs bohatě zařízeny; nejděle se zdrželi ve knihovně, kde byla veliká spousta různých knih. — Zde prohlíželi díla starých autorů, kteří již dávno ve svých hrobech setleli; byli do prohlížení knih tak zabrání, že ani neslyšeli hrčení kočárů příjíždějících návštěvníků. Teprve, když přišel Konrád a oznamoval, že se návštěvníci již postavili, opustili knihovnu.

Hosté byli shromážděni ve spo-

lečenském pokoji, pan Jediný již sdělil svým hostům, že jest zde též jeho správce, čímž vzbudil u všech zvědavost a zvláště dámy čekaly netrpělivě, kdy se objeví.

"Dnes nás ani slečna Ela neuvítala," poznamenala Marie Klovánová se zvláštním úsměvem na rtech. Dříve však, než mohla některá z dam odpovědět, vstoupila Ela s Letenským do pokoje. Vítala hosty, načež představila Letenského každému z přítomných zvlášť. Nejdříve seznámila s ním pány, načež jej předvedla před dámy. — kde takřka již uvázl. Dámy se chovaly k němu velice přívětivě a jevíly své potěšení nad tím, že mají příležitost s ním se seznámiti.

Letenský se ukázal býti dosti obohatným společníkem a svým chováním si získal brzy přiznání všech přítomných dam.

Ela mu byla stále na blízku a když byl Letenský zaujat staršími dámami, sdělovala svým družkám, jak je pan kapitán znamenitý pianista. —

Dívky byly zvědavý na jeho umění, žádaly Elu, aby jej přiměla ku hře. — Tato se však zdráhala, vyzývala své družky, aby jej samy požádaly, snad přání jejich vyjde vstříc.

Po delší chvíli se odhodlala Elsa Duranová svou žádost jménem svých družek Letenskému přednésti a jakmile se jí naskytla příležitost, pravila k němu:

"Pane kapitáne, — právě jsme zvěděly, že jste znamenitým pianistou; prosím vás tudíž jménem nás všech, byste také nás svým uměním obšťastnil."

Letenský se ohlédl na usmívající se Elu a pak zvolal:

"Slečno, vy mne uvádíte svou zradou do rozpaků, moje umění není tokové, abych se jím mohl honositi před větší společností."

"Promiňte mi, pane kapitáne, že jsem to na vás prozradila; nyní však se již vyhnouti nemůžete, — musíte přání mých družek vyhovět."

Nyní se připojily i ostatní dívky a naléhaly na Letenského, aby něco zahrál, k čemuž tento konečně přivodil a odebral se v průvodu

dívek do vedlejšího pokoje k pianu. —

Ela mu předložila noty a sotva se piano rozhlaholilo, hrnuli se ostatní hosté do pokoje k pianu. — Hra Letenského byla odměněna hlučnou pochvalou všech přítomných a zase bylo na něho naléháno, aby ještě hrál.

Když pak odstoupil od pianu, přikročila k němu Božena Duranová a pravila:

"Pane kapitáne, byl jste zde tak dlouho a nikdy jste se k naší společnosti nepřipojil, ač vás slečna Ela zvala, jak se vyjádřila."

"Ah, milostivá slečno, mé nepřítomnosti nikdo nepostrádal, — byl jsem zde neznámý," odvětil Karel.

"Neznámí se stávají také známými," pravila Božena. "Vyhýbal jste se nám snad z jiných příčin?"

"Nechtěl jsem svou přítomností obtěžovati; vetřel-li se cizinec do společnosti, zábava vázne a to na každého nově přibylého působí nepříznivě."

"Dnes jste mezi námi také poprvé, pane kapitáne a domnívám se, že nemůžete říci, že by zábava vázla, naopak, jest ještě živější."

Letenský pokrčil rameny a pravil: —

"Dnes jsem se nemohl vyhnouti, byl jsem uveden mladým pánem přímo sem."

"Nuže, pane kapitáne, nyní se přiznáváte, že jste se nám zúmyslně vyhýbal!" zasmála se dívka.

"Nezapírám toho, nechtěl jsem svou přítomností obtěžovati, neboť jak jsem pravil, byl jsem zde cizincem a mimo to podřízenou osobou."

V té chvíli přikročila Ela k oběma se bavicím a pravila:

"Domnívám se, že nevyrušuji? Jen pokračujte ve své rozmluvě, budu poslouchati."

"O, rozmluvu naši může slyšeti každý," pravila Božena. — "Domlouvám panu kapitánovi, proč nás dříve tak pomíjel, nechtěl sem ani vkročit."

"Však mi svou umíněností způsobil mnohou nepříjemnou chvíli. Zvala jsem jej, ale marně, odmítl mé pozvání, — což mne vždy

rmoutilo."

Později se odebrali mladí do zahrady, kde se společně příjemně bavili. Letenský si nemohl stěžovati, že jest pomíjen, naopak, — všechny dívky se s ním rády bavily.

Tak ubíhal všem čas velmi rychle za veselého hovoru, žertů a škádlení. Také Konrád byl velice spokojen, díle stále Letenskému na blízku. Jeho dřívější pánovitost a nadutost ustoupila mírnosti a upřímnosti.

Když Božena Duranová připomněla příležitostně Konrádovi, jakým byl Letenskému nepřitelem a jak se nyní k němu chová, pravil: —

"Slečno, neodsuzujte mne pro to, nevěděl jsem, jaké dobré vlastnosti tento muž v sobě ukrývá, — teprve nyní jsem jej náležitě poznal a lituji toho, že jsem mu způsobil tehdy nepříjemnosti."

Po odjezdu hostů vypravili se též oba důstojníci na nádraží. — Pan Jediný a též obě dámy vyzývali Letenského, aby příští neděle zase s Konrádem přijel, což také přislíbil.

Cestou k nádraží byl Konrád velice hovorným, stále měl co povídati; Letenský byl však málomluvný, mysl jeho zalétala k Malanově zahradě, kde dopoledne viděl Vlastu, stojící ve stínu stromů. —

Jak rád by byl zvěděl příčinu, pro níž se mu počala tak náhle vyhýbat, nebyl si vědom ničeho, čím ji mohl urazit a od sebe odáliti.

VI.

Vlasta byla té neděle neobyčejně smutna, bylo jí stále do pláče, musila se přemáhati, aby nikdo toho nezpovozoval. Dopoledne viděla Letenského, beroucího se s Jediným po silnici a nepochybovala o tom, že ji také viděl. — O, jak ráda by byla k němu pospíšila, — kdyby byl sám!

Nyní však to nebylo již možné; on seznal, že se mu počala vyhýbat i vyhýbal se jí též, snad ze vzdoru. Když o tomto svém seznámení uvažovala při klidné myšli, uznávala, že toto její jednání

bylo správné. Čím častěji by se s Letenským stýkala, tím více by si na něho uvykla a tím bolestnější by bylo pro ni konečné rozloučení. Lépe je tudíž dříve se jej vzdalovat, dokud náklonnost její k němu není příliš zakořeněná, dokud jej ještě nemiluje.

Ona se domnívala, že to, co v srdci svém pociťovala, není ještě láska, že je to pouze přátelská náklonnost.

Tě neděle prodlela celé odpoledne v zahradě, nešla mezi své družky, jako činívala, neboť se jí staly nepřátelskými svými úšklebky, seznala, že není mezi nimi žádná upřímná a proto se jim všem chtěla vyhýbat.

K večeru, když se obě dcery Malonovy ze své vycházky vrátily, vypravovaly, že také zámecká služka Rosa přišla na chvíli mezi ně a vypravovala, jak je zámecký správce všemi ctěn a jak se slečny stále jen s ním baví.

Vlasta slyšela jejich vypravování a každé slovo se bolestně nitra jejího dotýkalo a tu si v duchu pravila, že je to tak dobře, že se nebude s Letenským stýkat.

Toho večera se odebrala do podkrovního pokojíku, kde se sestrami spávala, mnohem dříve. — Když se jí matka ptala, proč jde tak brzy na lože, odpověděla, že jí bolí hlava. Sestry zůstaly s rodiči ještě ve světnici.

Vlasta vstoupila do pokojíku a neulehla na lože. Nechtělo se jí spát, ani hlava ji nebolela, — ale chtěla být sama a proto šla tak brzy ze světnice. Nyní byla sama, usedla k oknu a zahleděla se do letní noci.

Chvilu hleděla do prázdna, později se však zraky její vznesly vzhůru k hvězdnaté obloze, zahleděla se na ona zářící tělesa na báni nebeské a v té chvíli si vzpomněla, že tehdy dávno, když byla u své vlastní matinky, také ona jí ukazovala k hvězdnaté obloze.

Nyní se jí zmocnila nepřekonatelná lítost. Přitiskla si obě ruce na oči a zalkala:

“O, matinko, moje dobrá matinko, kde jsi? Proč jsem tě musela ztratit? Proč jsem byla odsouzena

býti vychovávána u cizích lidí, daleko od tebe?”

Byla ve svůj žal tak pohřížena, že neslyšela, jak sestry vstoupily do pokoje. Tyto slyšely Vlastu plakati a byly velice překvapeny, neboť nikdy ji ještě neviděly plakati, až nyní přistihly ji v usedavém pláči.

Marie pokročila k plačící dívce, objala ji soucivně a tázala se, co se jí stalo.

Vlasta se až zalekla, když se jí Marie dotkla, sklonila hlavu ještě nížeji a pravila za stálého pláče:

“Ach, Marie, ty mne nepochopíš, ty nevíš, co to je, být vzdálena od vlastních rodičů a nevědět o nich.”

“Ale Vlasto, vždyť ti zde nikdo neubližuje, jsi zde jako doma!” — domlouvala jí Marie.

“Ovšem, že mi neubližujete, ale duše moje zatoužila po mé vlastní matce; vzpomněla jsem si, jak mi ukazovala hvězdy na obloze a dnes, když jsem pohlédla na hvězdnatou oblohu, procitla v mé duši vzpomínka a to mne tak dojalo, že jsem se nemohla ubránit pláči. O, jak nevýslovně toužím po mé drahé matince, přála bych si zvětšit, zda ještě žije?”

“Nevzpomínej na své mládí, Vlasto!” domlouvala jí Marie. — “Svémi vzpomínkami na svém osudu ničeho nezměníš, jenom se rmoutíš. Hleď, jak je to již dávno, uběhla léta a rodiče tvoji, — jsou-li na živu, uvykli zajisté také myšlence, že se s tebou již nikdy neshledají a ty musíš podobně myslet, že již nemáš vlastních rodičů.” —

“Oh, jak hrozně tato myšlenka bolí!” zaštkala zase Vlasta. “Pamatuji se málo na moje rodiče, — byla jsem ještě malá, ale pamatuji se přece na některé úryvky z mého dětství a to je tak krásné, že mi to nelze nijak vyličiti.

“Ráda ti věřím, Vlasto, vždyť mládí je nejkrásnější doba života, ale rmoutiti se přec již nesmíš, — raději se nyní vžij v přítomnost a uvažuj o své budoucnosti!”

Vlasta jenom potřásla záporně hlavou a pravila truchlivě:

“Co mohu od budoucnosti očeká-

kávati? — Jaké plány bych si mohla dělati do budoucnosti, když ani nevím, kdo byli moji rodiče? — V Patočicích jsem svými družkami pohrdána, jsem nalezcem, — Taliankou a tak dále.”

“Nad tím se netrap, milá Vlasto, my tebou nepohrdáme, — ale všichni tě milujeme, což může být dostačitelé; o jiných lidech si prostě pomysli, že jsou necitelní a úšklebků jejich nedbej.”

“Vám všem, zvláště rodičům, jsem zavázána mnohými díky a vděčností, uznávám vše; to však moji bolest nezmírní, naopak, pociťuji tím svou osiřelost mnohonásobně. Pamatuji se, že byli moji rodiče zámožní; usuzuji tak dle toho, jak bohaté zařízení bylo v našem domě a já, jejich dcera, — jsem odkázána jen na dobrosrdečnost cizích lidí, jsem dítě bez rodičů a domova.”

“Ale Vlasto, vždyť máš domov! A rodiče naši ti také nejsou nepřizniví, starají se o tebe, jako bys byla jejich vlastní dcerou,” domlouvala Marie zarmoucené dívce.

“Ano, to je všecko pravda!” — přisvědčila Vlasta. “Když si však pomyslím, že jsem přece jen cizí a že jsem zde trpěna z milosti, jest mi toho líto, a často se táži sama sebe, proč se tak musilo stát a kdo toho zavínil? Zdalíž budou vinníci, za to, co zla válkou učinili, potrestáni?”

Nyní přikročila k Vlastě též druhá dcera Malonova, Božena, objala ji a pravila:

“Vlastičko, nenaříkej na svůj osud, my tě máme všichni moc rádi! Věř mi, že až do této chvíle jsem si neuměla tvoji opuštěnost představit, nyní však jsi mi jasně ukázala, jak jsi nešťastná následkem ztráty vlastních rodičů a slibuji ti, odváží-li se některá z našich přítelkyň slovem se o tebe otírat, hned ji zakřiknu.”

“Ano, Vlasto, budeme se tě vždy ujímati, nedovolíme, aby se ti někdo v naší přítomnosti posmíval.”

“Vím, že jste obě hodné,” zašeptala Vlasta. “Budu vám za vaši lásku vždy vděčná.”

Nyní donutily obě sestry Vlastu, aby ulehla na lože a přály jí krásných snů. Vlasta ulehla, ale spánek se nedostavoval. Hlavou ji probíhalo množství různých myšlenek a představ, všude viděla statnou postavu zámeckého správce a vždy jako by k ní laskavě promlouval.

Ležela obrácena obličejem k oknu a hleděla stále na jednu hvězdu, která zářila přímo do okna.

"Tato hvězda šíří kolem sebe jas a právě tak on rozptyluje moji těžkomyslnost, mluví-li se mnou," pravila si v duchu a oddala se nyní cele vzpomínkám na ony chvíle, kdy s Letenským mluvila a tu jako by ji nějaký hlas pravil, že Letenský je jediný, kdo by ji mohl připravit klid duše a spokojenost.

V té chvíli pocítila v duši velkou úlevu a skoro radost nad něčím, do té chvíle jí neznámým.

Nenutila se myšlenky své od něho oddáliti. Usínala se vzpomínkou na něho a celou noc snila o něm.

Následujícího jitra procitla ze spánku osvěžena a s myslí klidnou, zasmála se vesele na obě sestry, když i ony ze spánku procitly.

"Nuže, Vlasto, měla jsi klidný sen?" tázala se jí Marie.

"Ano, pocítuji v duši klid a spokojenost," odpověděla Vlasta.

Při práci byla zase veselejší, než tomu bylo v minulých dnech. Myšlenky její se točily stále kolem Letenského a tu si umínila, že se mu nebude již vyhýbat. — ale příležitostně mu vše poví, jaký osud ji stihl. Co bude dále, o tom nechtěla uvažovati.

V neděli, když se ráno oblékala do svátečních šatů, zmocnila se jí nevýslovná lítost. Tušila, že Letenský bude zase v Patočicích a půjde zase s Elou do kostela.

"Proč nejsem také bohatá?" — povzdychla v duchu poprvé v životě. Napadlo ji, že kdyby byla bohatá, že mohla by se s Letenským scházeti a snad. — Dále nedomyslela.

Marie i Božena byly dříve připraveny a pobízely Vlastu, aby si pospíšila, aby mohly jíti spo-

lečně.

Vlasta se rychle upravila a šla s nimi do kostela, ale raději by byla zůstala doma, aby neviděla Letenského a po jeho boku hrdě si vykračující slečnu Elu. Před kostelem stály již některé vesnické dívky a mluvily právě o zámeckém správci, jehož některé viděly jíti s Konrádem od nádraží. Když dcery Malonovy přišly ke skupině dívek, obrátila se z nich jedna k Vlastě a pravila s úsměškem:

"Vlasto, pan správce jest zde zase, můžeš se s ním sejít."

"Nechte naši Vlastu na pokoji!" ozvala se Božena Malonová. — "Právě tak, jako ona, můžete se s panem správcem sejít i vy a nikdo vám toho nebude závidět."

Dívky se ohlédly překvapeně na Boženu a Barču Semrádovou zvolala:

"Aj, hled'me, Božena se Vlasty ujímá!"

"Ano, ujímám se ji, poněvadž ji stále pronásledujete a ona se bránit neumí," odpověděla Božena. — "Když byste ji stále takto pronásledovaly, nesměla by konečně vyjít ani z domu."

Vlasta pohlédla vděčně na Boženu, byla její obhajobou dojata, až jí vstoupily slzy do očí.

Dívky se nyní odmlčely a za chvíli se jaly mluvit o něčem jiném. Náhle však jedna zvolala:

"Hled'te, již jde zámecké panstvo a správce jde zase s Elou! — Byl by z nich hezký párek, hodili by se k sobě."

Vlastě se v té chvíli zdálo, že jsou zraky všech na ni upřeny, — temný růměnec pokryl líce její a srdce se jí hrozně sžívalo, až se jí dech tajil.

Zámecké panstvo se přibližovalo a brzy se bralo mimo skupinu dívek. Letenský přelétl svým zrakem dívky, ale Vlastu tam nespaptil; postavila se za Marii, neboť nechtěla býti viděna.

Brzy nato zaznělo druhé zvonění a dívky vstoupily též do kostela. — Vlasta se postavila zase do temného kouta, kdež zůstala přes celou mši a z kostela odcházela skoro nejposlednější; nechtěla stát venku, až on z kostela vyjde.

Když vystoupila z kostela, bylo panstvo již pryč. Pokročila k oběma sestrám a pravila, že půjde přímo domů.

"Půjdu s tebou, Vlasto!" prohlásila Božena a přidružila se k Vlastě.

Když se obě dívky vzdálily, — pravila Růžena Doubalová:

"Vlasta nějak zpyšněla, ani se zde mezi námi nezdrží; myslí si, že na ní záleží více, než na nás a co je? Je to přece jenom nalezenec, vychovaný z milosti cizích lidí."

Některé dívky přisvědčovaly, tu však zvolala Marie Malonová pohněvaná:

"Růžo, já se divím, jak můžeš tak nešetřit o Vlastě mluvit! — Praviš, že zpyšněla, když zde mezi námi není? Posuzuješ ji nesprávně, dotýkáš se jí bolestně vaše narážky a úškleby. Považ, včera jsme ji našly v našem pokojíku žalostně plačící a to bylo již několikrát. Ona ví, že je opuštěna, — bez rodičů a hrozně jí to bolí, když ji nadáváte nalezenců a Talianek. Uvážíte-li, jak je to veliké neštěstí pro malé dítě, ocitne-li se tak náhle mezi cizími lidmi a bez rodičů, jistě ji také politujete a nebudete ji svými nadávkami pronásledovati. — Představte si každá, jak by vám bylo, kdybyste zde byly bez rodičů a všemi lidmi pohrdány pro to, že jste byly tak nešťastny, že jste byly od své vlastní matky odtrženy v takovém zmatku, jaký tehdy za války panoval, jak nám tatínek často vypravuje. Za to, že nezaviněně ztratila své rodiče, zakusila mnoho žalu a bolesti, vy se jí ještě posmíváte a nadáváte; ani nepomyslíte, jak mnohem šťastnější jste než ona, když jste ošetřovány vlastní matkou a otec se o vás stále stará. Opakuji, že naše Vlasta zasluhuje soucitu a ne pohrdání."

"Ale, ale, hled'me, jaký dokonalejší kazatel by byl z tebe Marie!" ušklíbala se Barča, snažíc se zakrýti rozpaky, do nichž byla touto řečí uvedena.

"Marie mluvila správně!" pravila Růžena Doubalová. "Nám nikdy na mysl nepřišlo, jak je ubohá

Vlasta oproti nám nešťastnou. — Od této chvíle mě nikdo neuslyší nějak nešetně se o ní vyslovovati a lituji opravdu, že jsem byla tak necitelná."

Ostatní dívky nyní též přisvědčovaly, že Vlastě ubližovaly a že už se tak dále dítí nebude.

Vlasta se vrátila domů a nemajíc ničeho na práci, odebrala se do podkrovního pokoje, usedla k oknu a zahleděla se v zamyšlení ven. Myšlenky její kolovaly stále jedním a týmž směrem, jejichž středem byl stále Letenský.

"Musím si doznati, že se mi stal velmi milým, ač nemám žádnou naději," pravila tiše sama k sobě. "Až do jeho příchodu byla duše moje klidná, ale již po prvním setkání s ním ozval se v nitru mém podivný neklid, který se nyní každým dnem stupňuje, aniž bych se mohla tak dalece přemoci, abych netrpěla."

Po této samomluvě se vzchopila na nohy a jala se po pokojíku přecházeti, chvějíc se vnitřním rozčilením. Po delší chvíli pokročila k oknu, zahleděla se na silnici a pravila si tiše:

"Tam tudy v neděli také šel, co asi dnes —?"

Nedomluvila, neb v tom okamžiku se na onom kousku silnice objevil Letenský a po jeho boku zámecký pán. Vlasta se až zachvěla a hrud' se jí v té chvíli tak súzila, že se jí až dech tajil. Vyklonila se otevřeným oknem, aby lépe viděla, ale tu již oba mužové zmizeli za vrcholky stromů, a ona přece ještě viděla, jak se Letenský k zahradě ohlédl.

"Jenom několik slov bych s ním chtěla promluvit a bylo by mi u srdce volněji a duše moje by se uklidnila," zatoužila milující dívka a tiskla ruce k srdci.

V době odpolední zvaly ji sestry, aby šla s nimi na návěs mezi jejich družky, Vlasta však odmítla, pravila, že netouží po společnosti dívek z vesnice, protože na ni pohlíží jenom s pošklebkem.

"Neobávej se toho již, Vlasto, domluvila jsem jim a ony slíbily, že si z tebe již úsměšky tropiti nebudou," pravila Marie a opět Vla-

stu vyzývala, aby šla také s sebou. —

"Ne, dnes zůstanu doma," prohlásila Vlasta pevně. "Možno, že někdy později půjdu zase mezi dívky, dnes ale ne."

Když obě sestry odešly, odebrala se Vlasta do zahrady pod jablono, na své místočko. Usedla na lávku s knihou v ruce. Ale nečetla, myšlenky její bloudily tam v zámku, kde on v té době meškal a jistě se vesele s Elou bavil.

"O, proč nejsem také bohatá?" povzdychla si tichounce a jakási neurčitá lítost rozlila se po celém jejím nitru.

Tak prodlela celé odpoledne, — pohřížena v neutěšené myšlenky a když se klonilo slunce k západu, zdvihla se a brala se volným krokem k dolnímu konci zahrady, aniž si uvědomila, proč vlastně tam jde.

Ještě nedošla až do konce, když tu zaslechla mužské hlasy. Pozdvihla hlavu a pohlédla na silnici. — Málem by byla leknutím vykřikla, neboť tam v blízkosti spatřila oba důstojníky, beroucí se rychlým krokem z vesnice.

Oba se ohlédlí k Malonově zahradě a jistě ji také viděli, neboť nebyla daleko. Sklonila hlavu a pohlédla na silnici, když již oba mužové se vzdalovali. Dlouho stála nehybně, hledíc za odcházejícími. — — — — —

Čtyři týdny uplynuly Letenskému dosti rychle, odbyl si svou vojenskou povinnost a mohl se zase vrátiti do Patočic ku svému povolání. Konrád jej doprovodil na nádraží, kde se s ním velice srdečně rozloučil.

Letenský, usedaje v železničním voze k oknu, nepocíťoval v nitru svém úplně spokojenosti a nesčetněkrát si řekl, že by bylo pro něho lépe, kdyby se již do Patočic nevrátil. Rmoutilo jej okázalé vyhýbání se Vlasty jemu. Nebyl si ničeho vědom, čím by ji byl urazil. —

Když dojel do poslední stanice, bylo již slunce za horami a to mu právě bylo milé, nepřál si, aby byl viděn, až půjde přes Patočice.

Volným krokem se blížil k vesnici, nespěchal a letní večer byl tak příjemný, až duše jásala. Až k Patočicům krácel velmi pomalu, ale jakmile vkročil do vsi, zrychlil krok, aby co nejdříve vesnici prošel. Na návsi stáli vesničtí hoši, kteří se po něm zvědavě ohlíželi, když šel kolem nich; Letenský si jich však nevšímal, bral se rychle dále.

V zámku věděli, že se má toho dne správce z vojny vrátiti a očekávali jej s velkou netrpělivostí, zvláště Ela se nemohla dočkat, kdy konečně se objeví. Z počátku mu chtěla vyjeti koňmo vstříc, — však tuto myšlenku od sebe odmítla, neboť on by musel jíti vedle jejího koně pěšky a dva koně s sebou bráti nechtěla. Po dlouhých úvahách se rozhodla zůstat v zámku a vyčkávati zde jeho příchodu. Kdyby mu vyšla, nebo vyjela vstříc, mohl by se domnívati, že je mu zvláště nakloněna a že se nemohla příchodu jeho dočkat, takto však nemohl Letenský pranic podobného o ní souditi.

Pan Jediný se domníval, že přijede poledním vlakem a tu by mohl býti nejdéle do dvou hodin v zámku.

Hodiny však mýjely a očekávaný se neobjevoval. Když ani do tří hodin nepřišel, tu statkář prohlásil, že přijede asi až večer.

Ela se odebrala k pianu a počala hráti; chtěla hrou svoji rozháranou mysl uklidniti. Hra se jí nedařila, neboť myšlenky její se nesly jinam.

Paní Jediná slyšela její hru, potrásla rozmrzele hlavou a když Ela hrála čím dál, tím hůře, — vstoupila k Ele do pokoje a stannuvši ve dveřích, zvolala skoro hněvivě:

"Elo, co to tropíš? — Je to hudba, co z pianu vyluzuješ?"

Oslovená pohlédla překvapeně na matku, usmála se rozpačitě, — odstoupila od pianu a pravila:

"Opravdu, matinko, — nemohu dnes ničeho slušně zahrát."

"Konečně to také uznáš!" děla matka. "Věř mi, že kdyby někdo cizí slyšel tuto tvoji hru, řekl by, že hraješ prvně na piano!"

Ela na to již neodpověděla, — chopila se knihy a usedla k oknu. Paní Jediná chvíli dceru pozorovala a pak se vzdálila. Chování Ely ji znepokojilo.

Ela převracela listy v knize, ale čísti nemohla, protože na čtení nemyslíla. Představovala si Letenského, procházejícího polmi a tam někde na poli Vlastu Malonovu, roztouženě se po něm ohlížející a jeho, jak se k ní obrací.

Tato představa byla pro ni nenesitelná. Vstala, odhodila knihu a zvolala:

"To je přece neslýchané, aby se takový muž, jako je Letenský, zamiloval do takového selského děvčete! — Vždyť nikdo neví, či dcerou je. Možná, že je to dítě tulačké. — A této dává přednost přede mnou. Já se mám s ní o jeho lásku rvát? Ne, to nikdy neučiním! Bud' se věnuje cele mně, — nebo ať se drží té bezejmenné Talianky!"

Po této samomluvě jala se neklidně po pokoji přecházeti, občas však stanula a delší chvíli hleděla k zemi, jakoby na parketové podlaze četla odpověď na své myšlenky.

"Ne, nenechám ji ho!" zvolala náhle, dupajíc nohou. "Zasadím se vši moci o to, abych jej získala a nepůjde-li to jinak, promluvim s tou Taliankou a donutím ji, aby ustoupila."

Po tomto rozhodnutí se poněkud uklidnila; naděje, že Vlasta sama uzná, že se pro Letenského nehodí, byla pro duši její osvěžující a konečně sama nevěřila, že by Letenský dával přednost Vlastě. Umiňovala si, že dá Letenskému svoji náklonnost na jevo, aby věděl, že se nemusí z její strany obávat odmítnutí.

Hodiny pozvolna mijely, blížil se večer a spolu doba, kdy měl očekávaný správce určitě přijíti. — Čím bližší byla doba jeho příchodu, tím větší neklid a nespokojenost se Ely zmáhaly. Přecházela bez určitého cíle s místa na místo, šla do zahrady a zase zpět do zámku, klidu ale nenalezla nikde.

V nastalém soumraku odešla zase do zahrady s tím úmyslem,

nevrátiti se do domu dříve, dokud Letenský nepřijde. Vzkročila do besídky, stojící v blízkosti umělé zřízeného jezírka, usedla na rákosovou židli a zabrala se v myšlenky. Nyní, když měla takřka jistotu, že Letenský musí přijíti, byla klidnější a vytrvala v besídce dle, než měla dříve v úmyslu.

Když se konečně rozhodla k návratu do domu, halila se zahrada již v hustou tmou, což působilo na mysl osamělé dívky podivným dojmem a duše její se zmocnila veliká úzkost. Zrychlila krok a když vzkročila do domu, nemohla takřka ani dechu popadat; — musila chvíli v chodbě postáti a se uklidnit, aby mohla vstoupiti do rodinného pokoje.

Vystupujíc po schodech, setkala se s Rosou, která se k ní naklonila a pravila tlumeně:

"Pan správce jest již zde!"

Ela pokynula jenom hlavou a šla dále.

Vstoupivši do pokoje, padl její první pohled na Letenského, který ji pokročil vstříc, uctivě se jí ukláněje.

"Bud'te nám co nejsrdečněji vítán, pane kapitáne!" zvolala Ela, podávajíc Letenskému ruku a její zraky se do jeho tváře přímo vpíjely. —

"Slečno, dnes již kapitánem nejsem!" zasmál se Letenský, dotýkaje se lehce její jemné ručky.

"I přesto, že nenosíte již svou kapitánskou uniformu, jste přece kapitánem," odvětila Ela. "Nyní nám musíte vypravovati také něco ze svého vojenského života, jak se vám ta vojančina zamlouvala a co je hlavní, zda-li jste si tam učinil také nějakou známost, která by vám ukracovala čas!"

"Jaká by to měla býti známost, slečno, snad milostná dostaveníčka? O, těch se vždy chráním!" zvolal Letenský se smíchem.

"Takto mluví všichni mužové, ale nejednají tak," pravila Ela jako sama pro sebe.

"Nemýlí-li se, milostivá slečno, upadl jsem u vás v jakési podezření!" pravil Letenský.

"Ne více, než každý jiný muž, pane kapitáne! Vy mužové jste

vždy samá nevinnost, jakmile ale přihlédneme poněkud blíže, shledáme vždy pravý opak toho."

"Slečno, kdybych vás neznal již delší dobu, musil bych se domnívatí o vás, že máte již mnohé zkušenosti v tomto směru, takto však jsem přesvědčen, že jsou to všechno jenom pouhé domněnky," pravil Letenský, usedaje zase na své místo. Ela se však nyní vesele zasmála a prohodila s nádechem nedbalosti:

"Snad se ve mně také mýlíte, pane kapitáne, možná, že mám již mnohé zkušenosti a sice z doby vašeho pobytu v Patočicích."

"Nebyla byste tak laskava, milistová slečno, abyste mne poněkud blíže poučila, komu jste věnovala tolik pozornosti?" pravil Letenský, hledě pevně do tváře hezké dívky.

"O, ano, pane kapitáne, ale ne dnes, až někdy později."

"Jak pozoruji, Elo, máš velmi dobrý talent vychovatelský," prohodil nyní pan Jediný. "Máš výborné schopnosti k mravokárným přednáškám a konečně se i domníváš, že jest vše takové, jak si to představuješ a tu házíš všechny muže bez rozdílu do jednoho koše. Zde se však musím pana Letenského zastati, o něm přece nemůžeš nic takového tvrditi."

"A právě pana Letenského se moje nářázky týkaly," zasmála se Ela, obrátila se k Letenskému a pravila:

"Neobávejte se, pane kapitáne, více na vás neprozradím!"

"Jak se zdá, dozvim se o sobě něco, o čem sám nevím," zasmál se Letenský. Ela však zapředla hovor o vojenské službě, vyptávala se na různé věci, týkající se povolání důstojníků, ač ve skutečnosti o to zájem neměla.

Zábava byla dosti živá, čas rychle ubíhal a když se Letenský konečně zdvihl, aby se poroučel, bylo již půl dvanácté.

"Pane správce, nyní vám již nedovolíme, žíti tak v ústraní, jako jste žil dříve," pravila paní Jediná k Letenskému. "Obědvati a večereti budete vždy s námi a snídani vám přinese vždy Rosa do

vašeho pokoje, poněvadž odcházíte brzy ráno z domu."

"Milostivá paní, neračte si působiti starosti," jal se Letenský vytáčet, avšak paní jej nenechala domluvit, mávla odmítavě rukou a pravila, že to jest již ustanovené a ničeho na tom nezmění.

Letenský tímto pozváním zvláště uspokojen nebyl, byl by raději zase tak nepovšimnut, — nemohl však příliš odporovati, musil se podříditi vůli domácí paní.

Když se ocitl zase ve svém pokoji, vzpomněl si zase na Vlastu, s níž tak dlouho již nemluvil a tu mu napadlo, že má tato dívka nějakou známost a z toho důvodu se mu počala vyhýbati, aby si milence svého nerozhněvala.

"Nemohu ničeho činiti," pravil si tiše. "Je to děvča, jakých je málo; tak jsem si vždy svou budoucí ženušku představoval a snad bych ji byl svou ženou učinil, kdyby nebyla přede mnou prchala, nyní však ji již nadbíhati nebudu, vyhnu se jí z daleka a kdybych ji potkal, pozdravím, ale na ni nepohlédnu, abych nevzbudil city v duši své, podobně těm, které mne tak hrozně trápily v době, kdy se mi začala vyhýbati."

Následujícího dne ráno připojil se k dělníkům, vycházejícím na pole. Dělníci jej radostně uvítali a vypravovali, co vše za jeho nepřítomnosti udělali na polích.

Letenský se spokojeně usmíval, bylo mu to velice milé, že dělníci jeví k němu tak velikou náklonnost. —

Za vesnicí spatřil v neveliké vzdálenosti houfec lidí, beroucích se též na pole a jeden dělník pravil k Letenskému:

"Malonovi jdou již také žiti, — pane správce."

Nyní si Letenský povšimnul lepe ženských v houfci a tu se domníval poznávati Vlastu dle postavy a pohybu. Bylo mu podivné u srdce, skoro se lekal tohoto setkání s ní. Napadlo mu nyní, aby se od svých dělníků pod nějakou záminkou odtrhl a šel jiným směrem, nemohl však připadnouti na vhodnou výmluvu, ale konečně si pravil, že se jednou musí s Vlastou

setkati, necht' je to tedy raději hned.

V předu krácející Malonovi ženci konečně stanuli. Mužové začali si brousit kosy a ženy odkládaly svrchní šat, aby se mohly při práci snáze pohybovati.

Letenský hleděl k oné, již za Vlastu považoval a když se k němu obrátila obličejem, poznával ji určitě. I ona si nyní povšimla přicházejících panských dělníků a jak se Letenskému zdálo, hrozně se ulekla. Tvář její se pokryla krásným růměncem, ale chování její prozrazovalo neobyčejné rozčilení.

(Pokračování.)

DOPISY.

SPRINGFIELD, MO.

Vážená redakce České Ženy!

Pochválen buď P. Ježíš Kristus!

Prší, nemůže se dělat nic venku, tak myslím, že si chvíličkou pobeseduji s milou Českou Ženuškou. Je tak milá, skromnoučká, a přece tak bohatě vypravená, tolik krásného čtení, že zapomeneme na všelijaké svízele i únavu. Máj začal tak krásně, všude plno práce na polích i v zahrádkách. Jak radostno je pracovat v Boží přírodě! Ptáčci zpívají, všecko se raduje a člověk plný naděje seje, sází a při tom přemýšlí, co se kde nejlépe rodí, v jaké poloze, aby vše přineslo co nejvíce užitku. Především musíme prosit nejdobrotivějšího Hospodáře, aby požehnal úrodu a chránil od všelijaké zkázy a popřál nám zdraví a síly. On nejlépe ví, jak jsme slabí a nicotní bez Boží pomoci.

Máme nově vymalovaný kostel; začalo se s malbou brzy po vánocích a ještě ve svatém týdnu bylo nutno tu a tam něco doplňovat a to jen v chrámové lodi. Na chóru a ostatním ještě pracují. Všecky postní pobožnosti se odbývaly pod lešením i křížová cesta, ale lidu býval plný kostel. Všecko je tak krásné, ale korunou vši malby je nad hlavním oltářem obraz Pána Ježíše modlího se v zahradě.

Vzadu, jako ve vzdáli, jsou tři sedící apoštolové. Ty je skoro málo vidět, ale když se při večerních pobožnostech rozsvítí světlo zrovna pod obrazem, to je tak bolně dojemné, že se nedá ani napsat. Vedle kostela je velká škola; velebný pán nyní vyjednává, byl by rád, kdyby se přihlásilo dost studentů do poslední třídy vyšší školy. Dole pod školou je pěkně upravená spolková síň a kuchyně se vším moderním zařízením, kde se upravují jídla při rozličných slavnostech. Za školou je pěkná cihelná budova pro ctih. Sestry učitelky. Také tam mají malou kapličku a když jsou v zimě velké mrazy a ve všední dny se v kostele netopí, v té kapličce bývají mše svaté.

Posílám 2 dolary pro sirotky, aby se modlili za zdraví celé rodiny, a 25 ctů na milioncentový fond. Oči mi vypovídají službu. Pozdrav vážené redakci a všem čtoucím. Přeju všem od srdce hojnost všeho dobra od milého Pána Boha. Marie Nerudová, 839 New Ave., Springfield, Mo.

YOAKUM, TEXAS.

Otěná redakce a milé čtenářky!

Zase jednou jdu mezi Vás se trochu potěšit z těch vezdejších trampot. Však ta naše Č. Žena je pro nás více nežli jen časopis; ona přichází do našich domovů jako matka navštívit své děti, any jsme všechny shromážděny pod její ochrannou perutí. Nová povídka "Dvojí jaro" je krásná; škoda, že jsem ji už četla, a to "Vlnobití" bylo moc dojemné a přece to vše šťastně skončilo. Ty nešťastné války udělaly již utrpení pro lid nejen v povídkách, ale ve skutečném životě, a jak se to všechno chystá, tak nebude dlouho trvat a zase půjdeme těmi hrůzami válečné doby znovu. Hitler sobě začíná již moc a vypadá to, že německý lid nemůže žít bez nějakého toho diktátora. Sotva se zbavil kaisra, tak zase povýšil Hitlera ještě na větší stupeň panovačnosti. Ško-

da, že takový dobrodruh se dovede vyšvihnouti a lidé dobří, kteří by dávali dobrý příklad jiným, zůstávají pořád v pozadí.

Ctěná paní Žemlová, děkuji za milou vzpomínku v dopise. Milá paní, my jsme zde v Texasu velcí vlastenci, pokud nás to nic nestojí, a jak jsme někde u těch velkých vrat. Ale jak bychom měli sáhnout do kapsy a přiznat se k tomu, jací jsme dobří vlastenci, to je už jiná písnička. Letos, jak víte, máme zde slet Katol. Sokolů, tedy aspoň snad při té příležitosti se ukážeme, co umíme. Bohužel však naše mládež nemá toho pravého zájmu ani pro to. Pohyblivé obrázky a necudné tance ubily v nás již všechno, že nás teď už nic ušlechtilejšího nezajímá, a naše národnost — ta nás už nejméně zajímá. Ti největší vlastenci jsou ubozí. Píšeme na papíře, horujeme o naši řeč, a doma, tot' se ví, mluvíme anglicky a naše děti vůbec již ani česky mluvit neumí. Jak potom můžeme něco jiného očekávat, než že námi musí všichni rozumní lidé opovrhovat. Naše strpení, že nejsme Bohemians, nám málo pomůže, pokud nedokážeme svými skutky, že jsme něco více.

Milé čtenářky, musím se Vám také pochlubit, že jsem byla v té naší texaské Praze na slavnosti, když tam sloužil dp. Bílý první mši svatou. Kdo zná naši Prahu, ten ví, jací dobří a pohostinní lidé tam jsou. Milé spolusestry mě tam tolik uctily, že mně vzpomínka na jejich velkou laskavost dlouho utkví v paměti. Děkuji Vám všem a těším se, že se všechny šťastně a ve zdraví shledáme na sjezdu v Schulenburgu.

My letos jsme v tom našem slunném Texasu velice šťastní, jen samé slavnosti, jedna stíhá druhou. Výstava Století v Dallas se již otevře příští měsíc a všechno, co náš stát dokázal za těch sto let, tam bude lze spatřiti. Komu je jen trochu možno, měl by si výstavu prohlédnout, aby poznal ten velký pokrok, jaký

jste učinili za těch sto let. — Ovšem, Vás tam na severu, kteří jste již viděli světové výstavy, to nebude zajímat, avšak pro nás Texany jest to něco, čehož se žádný z nás více nedožijeme. My staří jsme žili ve dvou stolecích, ti však, kteří se narodí nyní, budou žít pouze v jednom, ač mnozí mohou se dožít toho stáří, že poznají začátky jedenadvacátého století. Jaké to asi vše bude za ten čas, to neví nikdo, jen Bůh sám.

Tak nyní je doba zavařování; hospodyňky mají pilno naplňovat sklenice a plechovky. Zde je letos velká úroda malin, tak vaříme dželly každý den. Na naší výroční slavnosti Tom-Tom budou letos dávat též premie za nejlepší výstavku zavařenin klubů 4-H, tedy mnohé se chystají, že obdrží nějakou cenu. Jak je to nyní všechno pohodlné! Vše si člověk může zachovat na zimu, kdy ničeho není. Kdysi jsme vůbec nevěděli, že by se mohlo ovoce nebo zelenina zavařovat, a nyní domácí výrobky předčí tovární. Skorem každá hospodyně vlastní svůj Preserve Cooker, ve kterém možno i maso zavařovat. Však toho potřebujeme v nynější tísní, abychom nemuseli všechno kupovat, když těch zlatáků pořád chybí. Ale již Vás nebudu déle trápit. Mějte se všechny dobře a pište hodně do té naší České Ženy. Také srdečně pozdravuji stařenku Hanákovou v Needville, aby nám brzo něco napsala. Všem ostatním posílám srdečný pozdrav. Vaše

Anna H. Petrová.

OKLAHOMA CITY, OKLA.

Vážená redakce a milé čtenářky!

Vybízím všechny čtenářky "České Ženy", aby si vyhledaly "Č. Ženu" ze dne 16. května t. r. a přečetly si oznámku na 26. str.: "Každý rád čte!" Myslela jsem si, že knížka "Pod Texaským nebem", sbírka to básní od paní Marie Novákové, je již dávno vyprodána. Jak jsem byla překvapena, když jsem četla oznám-

ku "Každý rád čte". Přála bych každé čtenářce t. l., aby byla majitelkou této krásné knížky od pí. Marie Novákové; knížka je za pouhých 50 centů. Myslím, že mezi námi není ani jedné odběratelky a odběratele, kteří by nemohli nasráždat těch pět desátek; jen mít dobrou vůli. Vy dámy na farmách prodejte jedno kuře a Vy dámy v městě vynechte jedno obrázkové divadlo a Vy pánové ušetřte na doutníkách a objednejte si knížku básní "Pod Texaským nebem". Knížka má 218 stran, budete mít něco krásného pro celý život. — Já onu knížku mám od doby, kdy byla vydána, a skoro každý den si z ní něco přečtu a nemohu se nabažít těch krásných básní. Některé umím již zpaměti — jako "Sirota", "Až potud a nic dál", "Ku kříži" a jiné. Přála bych si paní Marii Novákovou poznat osobně, neb kdo dovede napsat tak krásné básně jako ona, jistě má i krásnou duši a zvláštní dar od Pána Boha. Proto laskavé čtenářky nebud'te netečny a objednejte si knížku "Pod Texaským nebem" a nebudete litovat. Vřelý dík pí. Marii Novákové za ty krásné básně a též vřelý dík necht' přijme vele důstojný pan Jos. Kunc, že posbíral ty krásné květy pod texaským nebem a upravil je v krásnou kytici pro naše osvětlení. Ct. redakci a všechny čtoucí srdečně zdravím. Zvláštní pozdrav zasílám všem krajankám z Netolic. Marie Pilátová.

HOPEWELL, VA.

Ctěná redakce České Ženy!

Posílám předplatné na Českou Ženu a zbytek na sirotčinec, aby se sirotci modlili za duše v očistci. Dobrého nemám co psát, neb se nyní jen všechno plano robí na světě. Už jsem sestarala, ale jsem ještě předtím neviděla tolik nemravnosti jako se nyní páše. To je hrůza. Tu jeden devítiletý kluk se zastřelil, protože ho matka nechťela pustit na návštěvu babičky. A jiný případ: Ženatý,

23letý muž zastřelil vdanou 25letou ženu, která s ním chodila. On měl synka, ona též byla vdaná a měla 4letého synka, avšak nežila s manželem. Och a kolik takových případů jest, to ani nemůžeme všechno vypsát. Lidé pijí a tak že věru působí tolik neštěstí, na automobilech se zabíjejí, neboť pak nejsou schopni rozumně řídit auto.

Už zde máme jaro. Zimy jsme měli dost, velké mrazy a bylo moc mokro; a teď z jara, když farmáři potřebují nejvíce deště, je sucho, že už ani orat nemohou. Zase straší s vojnou; věru se nic dobrého na tom světě nedělá. Já i moje celá rodina máme velký smutek, neboť můj drahý syn, Matěj Heretick, zemřel na zápal plic velmi rychle v Pennsylvanii. Ve čtvrtek ještě pracoval a v úterý ráno zemřel, zaopatřen sv. svátostmi. Zanechal zarmoucenou manželku, syna, dceru aj ve velkém zármutku matku. Dej mu, Pane Bože, lehké odpočinutí a potěš nás zarmoucených.

Zdravím ctěnou redakci i všechny ctěné čtenáře a čtenářky a všem, třeba už pozdě, šťastný a požehnaný rok 1936. — S úctou jsem vaše čtenářka

Angeline Heretick.

(Nad úmrtím Vašeho milého syna vyslovujeme Vám a ctěné jeho rodině upřímnou soustrast. Pán Bůh Vás potěš ve velkém zármutku. Pozn. red.)

Odell, Nebr.

Vážená redakce a čtenáři!

Nesmějte se, že zas v pilné jarní době, kdy není mnoho času ohánět se perem, přicházím na slovíčko. Po dlouhém suchu hodně nám tady, díky Bohu, napršelo v min. týdně třikrát, celkem tedy 4½ palců deště. První neděle květnová byl nejkrásnější den, jaký si lze představit. Teplota ráno 50 před vých. slunce, odpo. 82 stupňů. Vůně květu ovoc. stromů přímo sálala a tak myšlenky bezděky zalétaly v úctě Královny nebes a máje. Už jsem si mnohokrát povšiml, že

naše české katol. časopisy, zejména "Hlas" a "Katolík", ač oba dvojtýdenníky, přinášejí mnohé zprávy zrovna tak čerstvé a brzy jako angl. denní tisk. Není tedy třeba namítat, že české časopisy přinášejí zprávy pozdě, a také není třeba pro to anglickému tisku přednost dávat. Moje dcera už mně několikrát řekla při čtení angl. novin: "Ale tatínku, tohle už jsem včera četla v "Katolíku" a dnes je to teprve tady." Škoda, že mnohá škoda, že ten český mladý lid českou četbou tak vědomě i nevědomě pohrdl! Ani já to doma nemám o moc lepší. Kdyby byla zemřelá matička neučila tu naši omladinu záhy česky číst i psát, bylo by to jako jinde. Ač nyní umí česky číst i obstojně psát—až na ty kličky, čárky a tvrdé i měkké y a i, přece ta nerozvázná mládež sahá nejdříve po tisku anglickém.

Někdy před půlnocí na den 29. dubna za těžkého deště, těsně u naší ovocné zahrady shroutila se celá východní polovice dřevěného mostu na státní silnici č. 35, přepínajícího potok ve výši 10 stop ode dna potoka a asi 32 stop dlouhého. Následkem dvou předešlých silných dešťů, štěrková a zemní výplň tíhou vybořila východní stěnu, příční trám i cedrový pilíř zlomen a spadlo to tak, že jihovýchodní roh mostu ležel v potoku a severozápadní strana zůstala ve své výši. Asi v půlnoci za deště jel neznámý člověk—mně řekl, že je ze Summerfield, Kansas—ze Steel City, Nebr. do Omahy a nevěda, že most je stržen, sjel do té šikmé prohlubně. Byly s ním dvě mladé dámičky s nabarvenými rtíky a věru nemohu pochopit, jak se z auta po té svislé mokré podlaze dostaly ven bez úrazu. A ještě podivnější bylo, že auto velice šikmo nahnuté viselo jen za kusem seštipeného zábradlí (banister) asi jen jako ruka silným nad potokem. Dnešní lid málo nebo nic věří v zázraky, ale co bylo tohle? Kdo to viděl, nikdo

to nemohl vysvětlit, jak se to štěstí v neštěstí mohlo stát, že nic na autu nebylo zkřiveno, ani lidem v něm se nic nestalo. Několik minut po půlnoci byl jsem klepáním na dveře probuzen přes to, že člověk po denní práci spí spravedlivě. Vzchopil jsem se, otevřel dveře a ptal se, co se stalo. A tu člověk čistě oděný přede mnou rozčileně rukama rozhazuje řekl: "The bridge is broken down, the whole business is down and my auto too," a dodal, abych honem šel tam se světlém a hlídal, aby ještě někdo jiný tam nesjel, že on poběží zavolat vedlejšího souseda a zavolat centrálu v Odell, co se stalo. Zavolal jsem tedy rychle syna a ani ne v pěti minutách už jsme byli se světlém u mostu. Chlapec se světlém se postavil asi 100 kroků vých. od mostu, já zůstal bez světla ve tmě na záp. konci dále. A tu asi za půl hodiny žene se auto od západu rychlostí zběsilou. Volal jsem seč mohl, ale auto—musel jsem se uhnout z cesty—minulo mne jako když foukne. Snad mysleli ti dva muži v něm, že je to "hold up" či přepad. V tom chlapec už běžel mávaje svítilnou a tak jsme auto zastavili u samého mostu.

Jeli také do Omahy. Zatím přišel soused s tím neznámým a přijel také maršál z Odell a tak jiné auto, jedoucí zas od východu, jsme snáze zastavili a před úrazem zachránili, s nímž by to bylo dopadlo hůře než s prvním. Před východem slunce chlapec přinesl řetěz, soused přijel s traktorem a v 10 minutách auto z pasti vytaženo bez nehody. Muž pak—na jeho jméno se nikdo neptal—se svými ženskými pasažéry odjel.

Most už dávno byl uznán za velmi nespolehlivý, ale jen od lidí, kteří jeho konstrukci znali. Příční krajní trám, jenž byl zlomen, byl jen 8x8 palců a krajní cedrový pilíř obrácen slabším koncem dolů—inů, po americku, —se také snadno zlomil. Taková konstrukce byla dobrá jen pro

bývalé koňské náklady a ne pro nynější těžké motorové, jichž denně jezdí celé množství. Čeká se, čeká a až když koudel hoří, pak teprve se po americku hasí. Je pravda, že pokladny okresů i státu nejsou v tom o mnoho lépe než farmářů, že musí se řídit dle "motta": "Pay as you go," ale věci veřejné pro bezpečnost mají býti na zřeteli nejdříve. A těch věcí je nyní mnoho. Stále se vymýšlí nějaký nový odbor a plán a nám poplatníkům to bere v daních smetanu i mléko a pro nás zbuďte jen syrovátka. Tento blahodárný "užitek" nám přinesla nová doba — doba, již jsme s otevřenou náručí přijali. Nenávidíme komunismus a jiné "ismy" a lezeme do toho nevědomě a to jen proto, že hmotářství zatlačuje v nás oddanost a důvěru v Boha a víru v Něho. Nedej Bůh, aby naši potomci sklízeli následky tak kruté za naše hříchy!

Na tom mostě, aby byl co nejdříve hotov, pracovalo se i v neděli celý den, 3. května a ráno, když jsem šel do kostela, jeden z dělníků se ptal: "Is it Sunday or Monday?" Jaké požehnání to přinese, ukáže budoucnost. Když v neděli všechny veřejné záležitosti jsou odloženy v úřadech, tož i toto by počkalo těch 24 hodin beze škody. Státy jsou jako jednotlivci; marně čekají na požehnání ujmá-li se Bohu, co Mu patří. Je to vidět už dávno. Pokladny okresní, státní i vládní vydávají závratné sumy peněz na podpory lidu a přece je stále bída. Tisíc lidských životů hyne jako zvěř následkem srážek a jiných nehod moderních vozidel vzdor všem výstrahám, poučování i trestům, a přece zlepšení vidět není. —

Jaká to často shoda myšlenek! Nedávno jsem mluvil s krajanem o té nebezpečné mezinárodní komedii v Evropě. A tu on se tak bezděky tázal: "Jestli pak tam už jednou bude pokoj?" Na to jsem mu odpověděl: "Byl by pokoj, ale at' vystěhují Němce z Čech a na místo nich, at' tam

dají odněkud nějakou mírumilovnou slovanskou menšinu." — A včera zrovna přinesl "Hlas" článek o tom z pera Dra Dostála!

S pozdravem Váš starý

Václav P. Fiala.

(Ono to není nic nového. Když se Abraham a jeho čeled' nemohli dohodnout s pastevci Loto-vými, dohodli se, že jeden bude pást stáda na levici a druhý na pravici, a byl svatý pokoj, nebylo hádek, křiků a pranic. Vše se vyřídilo ku smíru ústupností Abrahamovou, jemuž Bůh za to požel. — Red. Hl.)

Duluth, Minn.

Ctěná redakce!

Čtu "Hlas" a vidím zprávu z New Prague, Minn., o úmrtí p. Eliáše Brůžka. Odkládám noviny a беру pero do ruky s úmyslem zprávu tu poněkud doplnit. Významná osobnost byl zemřelý p. Eliáš Brůžek, jehož otec byl jeden z prvních zakladatelů osady sv. Václava v Nové Praze — ano z těch nejprvnějších, kteří darovali — byli to: František Brůžek, Vojtěch Vrtiš, Jan Bernas a Ant. Filip (Němec) každý 10 akrů pozemku, na němž měly se stavěti kostel a fara a založen měl býti hřbitov. Když první kostelíček z klad zbudovali — bylo to v roce 1859 — dlouho se mu netěšili, neboť již roku 1863 za kruté zimy nedopařením při vytápění, kostel shořel. Když po nějakém čase opět se vzchopili — nyní již při větším počtu osadníků, — bylo jim možno postaviti kostel větší, již ne z klad, ale zděný — Ant. Filip zvětšil svůj dar o dalších 40 akrů pozemku — tehdy bylo rozhodnuto 10akrové díly Bernasů a Brůžků prodati ve prospěch osady.

Byl tedy p. Eliáš Brůžek jako srostlý od začátku s událostmi osadními i městskými. Od svého dětství stále žil na jedné farmě a viděl od počátku osídlení končin těch, vzrůst a stále zvelebování až na nynější dobu. Otec jeho, starý písmák, o jakých se dočítáme dnešní doby jen v po-

vidkách, dbal starodávných zvyků. Byl rázovitá povaha, odchýlená od jiných; řeč jeho zněla jako kázání a každodenně časné z rána hlas jeho rozléhal se v sousedství, když zpíval starodávnou píseň "Minula noční hodina". Večer též zpíval písně jiné. V létě sedával u otevřeného okna a buď to zpíval aneb četl z knih, jichž mívával mnoho na okně složených. My děti ze sousedství chodily jsme mimo jeho okna a hleděly na něho jako na někoho, kdo má větší vliv anebo moc nežli druzí lidé. Jeho vnuci mu říkali "náš děda" — a tento děda byl po matčině straně pradědečkem a Eliáš, jeho syn, prastrýcem nejdp. biskupa Ludvíka B. Kučery. Všichni předkové nejdp. biskupa patřili dříve k osadě sv. Václava v Nové Praze. Rodiče nejdp. biskupa slavili zde svůj sňatek, až teprve později přidali se k osadě Montgomerské.

Petronella Lukešová.

Rev. Josef Zeman,
misionář z Číny:

Dax (Landes), Francie.

Velectěný pane Doktore a všichni drazí přátelé ve vzdálené Americe!

Dnes Vám píši z jižní Francie, z města Dax (Landes). Zde zůstanu nějaký čas dle přání představených. Přijel jsem sem před několika dny. Dax je nedaleko Lourdes a Bordeaux; je zde seminář naší kongregace Vincenciánů (Lazaristů).

Posledně jsem Vám psal z Paříže, kde jsem se dlouho nezdržel. Uctivě Vás prosím, byste ve svém "Hlase" a v "České Ženě" pozdravoval všechny mé milé dobrodince, kteří mi pomáhali konati dobro v Číně, v této ohromné, lidnaté zemi, obývané pohany, národem plemene žlutého se starobylostí vzdělaností, kde je nesmírné pole k šíření království Božího na zemi.

Jak Vám známo, onemocněl jsem v Číně nebezpečně, smrtelně, právě, když jsem se chystal na cestu do Evropy a do své milé

otčiny.

Zůstal jsem v nemocnici v městě Šanghai a s pomocí Boží jsem se tam tak dalece pozdravil, že jsem se mohl vydat na cestu. Cesta ze Šanghai do Marseille ve Francii trvala 36 dní. Přijel jsem do Evropy na zotavenou; doufám však, že se ještě letos vrátím do Číny, kde jsem žil 15 let. Nejsem již "doma" v Evropě. Vře to všude a jest nebezpečí, že v nešťastné Evropě vzplane nový válečný požár. Chraň nás milosrdný Pán Bůh toho neštěstí! Ty evropské "civilisované" prý rasy odvrátily se od Pána Boha, což je největší neštěstí národů. Věru, dávám přednost svým Číňanům před těmi "civilisovanými" moderními pohany.

Dobře, milý pane Doktore číně, že ve svých listech poukazuje na ty hrozné poměry a výstrahu dáváte před tím velkým nebezpečím, které hrozí Evropě a celému civilisovanému světu. Chtějí ti moderní, bezbožní vůdcové dokázat, že to bez Pána Boha "jde", ale k jakým koncům to dojde, nejlépe dnes vidíme v bolševickém Rusku, v Mexiku, ve Španělsku, v Německu a jinde! Vše se žene za mamonem, za tím, co je světa, a na věci duševní, na věci nebeské, na věci Boží se zapomíná...

Ještě nevím, kdy pojedu k nám, na Moravu. Již je to 17 let, co jsem stále v cizině. Za tu dobu se mnoho změnilo! I v naší nejbližší rodině byly změny. Tak na př. dceruška mojí sestry, která začínala mluvit, když jsem odjížděl r. 1919 do Paříže a pak do daleké ciziny, již se vdala a je maminkou. Jak ten čas letí, a jak se vše v něm mění!

Pojedete, milý pane Doktore, do Evropy a do staré své vlasti letos? Rád bych se s Vámi tam sešel a Vás pozdravil. (Jel bych rád, ale není to možno pro četné a nepřekonatelné překážky. Letos každý Moravan a Slovan touží po posvátném Velehradě, kde se oslavuje 1050letá památka smrti sv. Methoděje. Marná touha a cesta daleká! Red. HL.)

Možná, dá-li Pán Bůh, až pojedu zase do Číny, že pojedu přes Spojené Státy, a tu bychom se v St. Louisu mohli sejít. (Budete nám srdečně vítán! Jen přijed'te mezi nás, mezi své! Red. HL.)

Ku konci přeji Vám, milý a drahý pane Doktore, mnoho požehnání Božího ve Vašem apoštolátě tiskem u našich milých krajanů v Americe a jinde. Velmi rád a s prospěchem jsem četl Vaše výborné listy, které Jste mi laskavě posílal do Číny. Vaše přátelství a Vaše i Vašich krajanů obětavost byly mně velikou útěchou a pomocí v čínských misiích. Pán Bůh Vám vše vynahradí tisíckrát! Budiž Vám zadostiučiněním to vědomí, že obětavostí Vaší a všech mých přátel v Americe, byla celá řada duší lidských získána pro Pána Boha a že se poněkud rozšířily hranice království Božího zde v té veliké pohanské zemi. Spása lidských duší—tot' největší dílo zde na světě. Ve sv. evangeliu však stojí "Dělníci neužiteční jsme, co jsme měli vykonati, to jsme vykonali." Prosím, pozdravujte ode mne všechny přátele a dobrodince prostřednictvím Hlasu i "České Ženy". Odporučuji se jejich zbožným modlitbám, neboť vím, že mnozí se za mne v mé těžké nemoci modlili a Pán Bůh mi popřál skutečného zmrtvýchvstání. Vám cele oddaný

Rev. Josef Zeman, C.M.
Séminaire des Lazaristes,
Maison De N.-D. Du Pouy
Dax, Landes, France, Europe.

Z TEXASU.

Ctěná redakce!

Prosím za uveřejnění těchto řádek. — Tímto vroucně děkuji sv. Josefovi, sv. Judovi, Květince Ježíškově, Panně Marii a Božskému Srdci Ježíšovu za vyslyšení mé prosby. Jsem přesvědčen, že kdo prosí s důvěrou a vytrváním, že bude vyslyšen.

Čtenářka z Abbott.

O ZTRACENÁ ČÍSLA Č. Ž.
HLASTE SE VŽDY CO NEJDŘÍVE.

LANKIN, N. DAK.

Jubilejní slavnosti.

Jak bylo již psáno v tomto listu, budou letošní slavnosti v obou místech: jak Lankin, tak a hlavně v Bechyni.

V Lankin dne 10. června, kdy bude sv. biřmování a první návštěva zde nového nejdp. biskupa Aloise J. Muencha.

Pořad: V 10 hodin slavná mše svatá s českým kazáním dp. J. Turka z Písku, N. D. Anglicky bude mluvit Jeho Excellence nejdp. biskup. — Potom oběd v městské síni (bude dáván po celé odpoledne).

Ve 3 hodiny (nebo blízko) bude svěcení hřbitovního kříže na hřbitově sv. Josefa.

Večer v 7:30 promluví v divadle governor státu Sev. Dakoty, Jeho Excellence J. Welford.

Zákusky budou podávány v městském divadle.

Pak bude přátelská zábava.

Na druhý den—11. června—bude sv. biřmování v Bechyni. Při mši sv. promluví dp. Václav Řehoř z Veseleyville, N. D.

Jeho Excellence nejdp. biskup promluví anglicky.

Pak bude společný oběd a počítá se na historický průvod.

Večer promluví buď senátor Nye nebo Mr. Bonezr, ředitel státního mlýna.

Potom bude přátelská zábava a rozdávání získaných cen.

Pamětní kniha bude k dostání (česky i anglicky psaná), jakož i jubilejní knoflíky. Hudba bude: nová městská kapela z Lankin a k tanci orchestra brí Roseových.

Jako předchozí první díl slavnosti sehrají naši bechyňští herci 25. května nádhernou hru "Bouře z jasného nebe". Hra je velice případná a velice zajímavá.

Zde jest kousek děje:

K. V. Rais píše ve svých "Zapadlých vlastencích" o knězi a učiteli, kteří v letech padesátých na zapadlé horské vesničce žili a pracovali na národní roli. Bylo jich sta a snad tisíce, těchto drobných pracovníků, jejichž jména nikdo nevtesal v mramor,

jejichž podoby nikdo neodlil v pompésní bronz. Co by platna byla námaha politiků, vědátorů, co umělecká a literární díla, kdyby nebylo těchto skromných pracovníků, kteří zúrodnili české duše a zasévali v ně dobré zrno, které vzešlo a přinášelo ovoce. Oni byli uhelnými kameny, na kterých stavitelé vztýčili velkolepý chrám svobodné vlasti.

Staříčský farář J. E. Dominik zítra slaví padesátileté jubileum svých kněžských prvotín. Již zítřka tomu bude padesát roků, co pomazán byl na služebníka Nejvyššího, již zítřka tomu bude 50 let, co poprvé držel ve chvějících se prstech Chléb věčný. Co strastí a radostí za ten čas zažil. Kolika šťastným párům ruce štolou svázal, kolik nových lidí na cestu životem vypravil a kolik jich uložil do siré země... Padesát let! Celý lidský věk! Padesát let již obdělává vinici Páně, padesát let táhne brázdou. A stařeček se usmívá tiše, jak mu ty obrazy duší táhnou... včera je křtil, dnes oddává jejich děti.

Jen jedna vzpomínka mu kalí duši. To když Prusáci krajem táhli. Před sebou hrůzu a za sebou spoušť šířice. Tehdy snesli zvony s věže. Ty zvony, které jej vítaly svým hlasem, když první přišel do této vísce; zvony, které o půlnoční hlásaly radostnou zvěst' do zasněžených chalup, že zrodilo se Světlo. Zvony, které jásavě zpívaly Alleluja; zvony, které hrobovým "miserere" doprovázely jemu svěřené ovečky na poslední cestě, aby ty zvony odvezli a udělali z nich nástroj zhouby — děla. Fara je chudá a není naděje na zvony nové.

A tu přicházejí osadníci a přinášejí faráři čestný dar — tisíc zlatých na zakoupení nových zvonů. Kmet radostí neví ani, jak by děkoval. Radost netrvá však dlouho.

Přece oslaví své jubileum ve štěstí a klidu... Přece až věčný spánek zavře mu oči, z věže milého kostelíčka zapláčou zvony temné De Profundis."

A jak to dopadlo, to jest něco, co by neměl nikdo opomenout... Je to tak zajímavé, že každý by si přál, aby divadlo trvalo ještě jednou tak dlouho.

Nelituje a přijed'te dne 25. do Bechyně na divadlo. Začátek bude v 8:30 P. M. Bude postaráno i o duševní i o žaludkové požitky...

Totéž divadlo bude dáváno dne 27. května v Písku, N. D. Komu nebude možno přijet do Bechyně dne 25. května, neopomeňte přijet do Písku dne 27. května. — Rozhodně nebudete litovat, ale budete rádi, že jste to divadlo viděli. Také tam bude postaráno o požitky duševní i žaludkové.

Tedy na shledanou bud' dne 25. května v Bechyni, N. D., večer v 8:30 P. M. nebo dne 27. května večer v Písku, N. D.

A rozhodně: dne 10. června v Lankin, N. D.

A v Bechyni na zlatém jubileu dne 11. června 1936.

Nedal se odbavit. "Ty se mne, synáčku, stále moc tážeš," rozčiluje se tatínek. "Copak nevíš, že jedna holčička zemřela, protože byla moc zvědavá?" Ferdáček: "A na co se, tati, ta holčička ptala?"

Život byl pro ni pravým břemenem.

"Zajisté, že žádná žena nezažila to, co jsem vytrpěla každý měsíc já. Kdosi mně poradil, abych si opatřila COLONI COMPOUND a dodnes jsem za onu radu povděčnou, neb od toho času nemám více obav." — Tak se vyjadřují ženy o tomto vědeckém přípravku, jenž jest v používání téměř čtvrt století. COLONI COMPOUND jest k dostání v lékárnách, anebo zašlete \$1.25 přímo na: Coloni Co., Ghio Bldg. (Dept. 104), St. Louis, Mo. Za uspokojení se ručí. **ZDARMA.** Napište si o náš poučný spisek, obsahující vysvětlení v zájmu každé ženy, trpící na nepravidelnosti měsíční periody. Zašleme Vám jej úplně zdarma.

Lékařská porada. V kavárně při kartách se ptá pan Spik lékaře: "Pane doktore, co byste dělal, kdyby vás trápila nespavost, jako trápí mne?" — "To, co by mně můj lékař předepsal."

Pomalů. "Kolik je vám let, slečno?" ptá se úředník. "Dvacet devět," odpovídá slečna váhavě. — "A kolik měsíců?" — "Dvanáct," odpovídá svědomitě.

Vynálezce. "Víte, že pana Cingilu úplně zruinoval jeho vynález?" — "Vážně? A co vynášel?"

"Kde mají v Praze nejlepší pivo." "Přečo nazýváte tento sváz gazdín dobročinným spolkom?" — "Moja žena je členom, a tak mám týždenne tri večery vol'né."

Smutné zkušenosti. "Otevřte, hoří!" — "Jo, bodejt'! Takhle na mne eksekutor posledně také vyzrál."

**EVROPSKÉ
SRPY**
ručně kuté z nejlepší ocele. Kus za 60c.
3 za \$1.65. 6 za \$3.00. Kose \$1.75.
Poštou vyplacně.
JOS. VAŠUT & CO.
Schulenburg, Texas.

Pravá česká povidla

švestková, ananasová, malinová a meruňková.
(Prune, Pineapple, Raspberry and Apricot Jams.)

Máme tyto ve kvartových sklenicích. Tucet sklenic v krabici, která váží 36 liber za \$4.50, bez dovážky.

PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY NA VENKOVĚ

zasíláme po celých Spoj. Státech za ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající povidla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

KOŘÍNEK'S BAKERS' SUPPLY COMPANY,

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

RADIUM — DAR BOŽÍ — A JIDÁŠ, JEHO ZRÁDCE.

Čtenářové, kteří doposud četli moje chudobné články na oslavu Boží za dar zázračný — za Radium — jsou z té třídy vzdělanců, kteří věří v jediného, živého Boha.

V této pevné důvěře osměluji se, než přikročím ku vlastnímu předmětu tohoto článku, vsunouti několik řádků, které jsem dnes našel napsány ode mne před nějakým časem pro anglický list:

"Human science did not penetrate the depths of curative power of Radium.

"Even if the doctors enumerate twenty or more diseases which they tell — Radium cures — they did not come to the bottom of the truth."

"Radium — by God's merciful ruling — contains qualities to restore order in human body where poisonous germs caused disorders.

"I have experience regarding one result of use of Radium of which never a doctor or promotor of Radio-active appliances dreamed."

A v této povznesené náladě o tak velikém daru Božím zřím v českých novinách zprávu, že se našel český člověk, který o Radium mluví pravdu, ale po způsobu Jidáše, který zradil našeho milého Spasitele.

Věc se má takto: Kristus přišel léčit nemocné duše — jeho lék: činiti pokání za spáchané hříchy — byl trpký nepřítelům pravdy. Chtěli jej umlčet. Nedal se. Bičem z provázků a bičem slova: "Pokolení ještěřů, čiňte hodné ovoce pokání," šlehal nepřátely pravdy věčné. Toho jemu nemohli zapomenouti. Najali zrádce. Zločin Jidášův spočívá v té okolnosti, že z lakoty prodal

a pak ukázal Spasitele pochopům: "Tent' jest, držte jej." Slovy: "Tent' jest" promluvil Jidáš sice pravdu, ale se jí říká Jidášská pravda — zrada. Věděl Jidáš, že Kristus jest pro nás lidi neskončené dobro, na to nepoukázal, jen lotrům usnadnil zajetí Spasitele.

Radium z Boží dobroty jest "Poklad". Tak sděluje článek z matičky Prahy, uveřejněný v českých listech v dubnu 1936. a uvádí čtenářům pod nadpisem "Radiový poklad v pancéři olova" nadšenými slovy a jmenuje choroby radiem léčitelné: nádory, rheumatismus, ischias, lupus a jiné choroby, u nichž může konati divy jedině radium." Dopisovatel praví, že radium je poklad blahodárný i nebezpečný. To odpovídá úplně skutečnosti a je to řečeno upřímně. Ale psáti, že radium jest pozoruhodné, ale pak strašnými barvami líčiti jen pohromy, jež se mohou státi neopatrným zacházením s čistým, ničím nechráněným radiem (oslepnutí, spálení kůže atd.) jest jednostrannost, nízká předpoja-

tost buď proti věci samé anebo proti jistým osobám, radiu přátelským.

Nikde v našich listech jsem nečetl pobidku: Kupte sobě nerost radium, jest sice velmi drahé, ale budete za těch osmdesát tisíc dolarů, co dáte za gram radia — hned uzdraveni z jakékoli choroby, omládnete o třicet roků, prodloužíte život svůj na věk Methusalema; nemáte-li zubů, opět vám vyrostou, a jiné nesmysly.

Léčení se děje dvojím způsobem: Kdo má peníze, může požádati zkušeného lékaře o přímé

Ženy, muži o stařečkově.

Sužuje-li Vás unavenost, nastuzení, zácpa, slabost žaludku, těžkost údů, nezázivnost, závrať, nespavost, špatné trávení, kyselost žaludku, větry, bolest hlavy, zád, v kloubech, těžký dech, nepravdivost ledvin, jater a moči, zkuste ještě Marie Votýpkové Apona Thé — je příjemné a osvěžující. Čistě přírodní lék pro dospělé i děti. Těší se oblíbě a stálému prodeji již přes 50 let. Ušetří Vám vydání. Na prodej ve mnoha lékárnách a u jednatelů — hlaste se všude o M. V. Apona Herb Tea, — cena velké roční krabice pouze \$1.00. Kde není u Vás ku koupení, pište přímo mě. — Vzorek na zkoušku zašlu zdarma na požádání. — Trápí-li Vás kašel, revmatické bolesti, katar, zlušnatost a jiné se teď obyčejné vyskytující choroby, pište si o popis a seznam M. V. Apona Domácích levných léků. — Churavé ženy, matky a dívky, pište co krajance s důvěrou, mám pro Vás mírné ceny a všude oblíbené kde se zkoušelo domácí léčení pro ženy pouze, pro každý věk. Ráda Vám odpovím a zašlu léčení na zkoušku úplně zdarma.

MARIE VOTÝPKA,

Dept. Z. 120 E. Wayne St.
So. Bend, Ind.

Co lidé píší o Nonat.

Dopis od pí. J. Najvar. R. 1., B. 37. Hobson. Texas. — Bolela mě noha, na které byly modré fleky několik týdnů, že jsem na ni nemohla ani stoupnout. Od lékaře k lékaři marně pomoc hledala. A Nonat pomohla. Jiný jsem měla velikou bolest v celé tváři, v hlavě i mezi lopatkami a i tu Nonat pomohla. Ten čas jsem chodila celá obložená flastry jako želva v krunýři, ale jsem Vám vděčná za vyléčení té velké bolesti.

Náplast na suché bolesti se ponechá, dokud na těle drží. Pravá mast jest s touto Trade Mark—

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo jednatel, ale nic jiného neberte. — Píšte přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicago u p. Nanák, 1724 W. 18th Pl
V Cleveland, O. u pí. F. Krobáček, 12718
Holborn Ave.

Cena Nonat Mount Holly Linimentu je 75c lahvička.

Nemoci měchýře,

bíží při močení, pálení a řezání, časté nucení na moč, hlavně v noci, zvláště u starších lidí, bolest v zádech, revmatismus zklmíte a odstraníte použitím našich léků.

České Herbarium,

MISHICOT, WISCONSIN

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jenž svou utišující a hojící působivostí má za účel, aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně ustavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. — Proč trpíte když jest Vám umožněno používání tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí doma, bez nepříjemností, ztráty času a velkých výloh? — Ohledněte si HEMROCOL prostřednictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete 65c přímo nám, pro trubici HEMROCOLU, s cínovým příkládačem a obdržíte vše s podrobným návodem k používání obratem poštou.

ZDARMA! V tom případě že byste si přál jež předeem zkoušíte, napište nám a zašleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku. Píšte na: Manford Co., 3906 Laclede (Dept. 67), St. Louis, Mo.

lčení radiem — tak zvanými paprsky: jména jejich jsou: heliové atomy, elektrony a elektromagnetické vlny. Jsou to paprsky hojivé v rukou opatrného lékaře, ale i při nejmenší neprozřetelnosti vraždící. Znáám případ v Clevelandě: Lékař léčil radiem učitelku na veřejných školách; neopatrností spálena jí pokožka na tváři. — To jest ten drahý způsob lčení radiem.

Druhý způsob jest lčení po domácku, levně a bez jakéhokoli nebezpečí. Velmi malá částka radia jest vtčlena do stlačení (compresse), působí zvolna a stále blahodárně na obnovení tkaniva a rychlý vzrůst červných krevních buněk.

Radium v komprese obsažené působí jemné vyzařování a Dr. Otakar Zuna, specialista v lčení radiem, mezi jiným praví: "To mírné, stále vyzařování z radiových kompres jest příčinou, proč užívání kompres může být přenecháno k léčbě pacientovi samotnému bez jakýchkoliv obav.

Není jediného dokázaného případu, kde kompresa by byla uškodila.

Nikdy nemůže škoditi pro tu mírnost vyzařování, ale vždycky prospěje tomu, kdo jí užívá i jinak zdravému člověku zlepšuje krev, její oběh, zažívání a vyměšovací pochody.

Proč znova a znova chápu se pera na obranu lčení radiovými kompresami, této léčby pro chudobné?

Protože četbou "České Ženy" před lety jsem na kompresy byl upozorněn. Když neštěstí mne zastihlo a já k životu byl opět přiveden a slabotou sklíčen, vzpomněl jsem dopisu Martina Tomše z Toleda, o kompresy si dopsal na p. Bernarda C. Stríže, Box 712, San Antonio, Texas, a s Boží pomocí a užíváním kompres na moje roky (71) výborně se cítím a považuji to za svou povinnost poraditi dobře i spulbližním.

Rev. J. B. Svozil,
2406 Green Road.
So. Euclid, O., 29. dubna 1936.

Vybíravý zákazník. "Potřebuji na ples nový smoking. Včera jsem byl u pěti krejčí. Myslíš, že jsem našel to, co jsem hledal?"
"Aha, rozumím, úvěr!"

Sny. "Kdybych vyhrál milion, chodil bych denně do biografu." "A bral bys mne s sebou?" — "Ne, když jsi líná sama si něco dopřát — tak zůstaneš doma."

Vysvětlení. Ženich na cestě z kostela: "Co je ti, miláčku, že jsi tak bledá?" Nevěsta: "To mne to po prvé tak dojalo. Po druhé už to půjde lépe."

Mezi paničkami. "Prosím tě, Emčo, proč pak máš tak tlustou kuchařku!" — Emča: "Víš, Máňo, to je proto, aby naše kuchta nenosila moje šaty, když jsme na venkově."

DAR BOŽÍ — ZDRAVÍ

Pijte před spaním zdravotní

Kláštérní Čaj

z Karpatských léčivých rostlin.

Přírodní lčení závratě, vysokého tlaku krve, žaludku, ledvin, měchýře, nespavosti, jater, výrážek a revmatismu. Vrací zdraví stav tělu

Gena \$1.00—6 balíčků \$5.00 vyplacené.

PATRIA TRADING CO.

5132 Broadway

Cleveland, Ohio

Přes plných 100 let

lčeny jsou a vylčeny byly v Č. S. R. s naprostým úspěchem i bezprostředně před operací zvláště kritické případy onemocnění vnitřním i vnějším

volem a tlustým krkem

a trvalým jeho vrácením do zcela normálního stavu.

Lék, jemuž nesčíslné množství lidí vděčí za své znova nabyté zdraví, vzbudil zaslouženou pozornost na Lékařské klinice v Praze a jest velikým zájmem všech lékařů, neboť s jistým účinkem odvrátil velmi lehce dosud všechny případy nebezpečné a těžké této krční nemoci.

Svým přesídlením z Československa přivezl jsem neobyčejný tento lék s sebou do U. S. A., a vyžádejte si tudíž ihned podrobnou písemnou informaci o vylčeni Vašeho případu za event. lékařského dozoru v kterémkoli místě Vašeho pobytu.

JOSEPH VANATA,

2701 So. Lawndale Ave.

Chicago, Ill.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prapory, korouhve, odznaky, kovové pečeti a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík..... 95c

Jeden tucet, po..... 85c

Dva tucty, po..... 80c

Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta.

Chicago, Ill.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Míst!
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zenařeli mohou být zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS

3624 W. Pine Blvd.

St. Louis, Mo.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

Published by the . . .
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —
Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:
"ČESKÁ ŽENA"
1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

31.—Neděle—Hod Boží svat.; Anděla.

Červen. — June.

- 1.—Pondělí—Pondělí svatodušní.
- 2.—Úterý—Marcellin; Petr; Blandina
- 3.—Středa—Kvat.; Paula; Oliva.
- 4.—Čtvrtek—František; Optat; Kvirin.
- 5.—Pátek—Kvat.; Bonifác; Valeria.
- 6.—Sobota—Kvat.; Norbert; Kandida

Matka a Dítě.

Paní C. H. Roney z Bankend, Sask., Canada, píše: "Moje matka a otec měli vždy v domě Váš lék Hoboko. Když jsem žila se svými rodiči, obeznámila jsem se s blahodárnými výsledky tohoto léčivého prostředku. To bylo před více než deseti lety. Když můj malý hoch nechtěl jíst a měl žaludeční nesnáze, samozřejmě, že jsem mu dala Hoboko a jeho stav se okamžitě zlepšil." Dra Petra Hoboko neobsahuje žádných škodlivých přísad nebo zvyk tvořících drogů, a může být dáváno dětem právě tak jako dospělým. Nežádejte o něj lékárníka, poněvadž pouze pověření místní jednatelé mohou je dodávat. Pro informaci pište: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Illinois.

Uspokojivá záruka. "Já vám tedy těch 10 dolarů půjčím, ale můžete mně zaručit, že mně je skutečně brzo vrátíte?" — "To nemohu. Ale ujišťuji vás, že budete mít — přednostní právo."

Každý rád čte

krásné básničky paní Marie Novákové, které často v tomto časopise uveřejňujeme. Málo čtenářů však ví, že vydala sbírku svých krásných básní "Pod Texaským nebem". Kniha těchto básní měla by být v každé české domácnosti. Přejete-li si jednu (je za pouhých 50c), napište autorce přímo na adresu: Mrs. M. Nováková, R.F.D. No. 1, Wallis, Tex. Zaveděte se jí velice.

Český Den na Státní výstavě Stoleté oslavy státu Texas v Dallas.

Nad hlavní branou na Výstavě v Dalas jest veliké návěští, ohlašující, kolik ještě dní schází k otevření Výstavy a za krátký čas všechny vchody budou otevřeny pro návštěvníky, a proto ten spěch na výstavišti, by vše bylo včas hotovo.

Tak i naše přípravná práce na 20. července—pokračuje čile pro "Český Den" — dne 18., 19. ku předu. Náš organizátor, J. Kučera, objíždí širošíř Texas od jedné české osady ke druhé. Vyučuje a připravuje účinkující při programu Českého Dne. V poslední době p. Jos. Kos přijel do Texasu vypomoci a spolupracovati na programu důstojného provedení Českého Dne.

Práce jejich jest obtížná, mnohdy stěžována jest nepříznivým počasím, ale zato nachází se pochopení mezi našim dobrým lidem, který nejen morálně, ale i finančně přispívá, aby započaté dílo bylo zdárně vykonáno.

Ústřední výbor a Dallaský Odbor pracují společně na programu celé slavnosti v Dallas.

Jako Český Den na 100leté oslavě v Chicagu, Ill., nebo Český

Den v San Diego v Callif, roku 1934. a jiné významné dny byly chloubou naší, tak tomu bude i v Dallas. Jako návštěvníci oněch dnů vždy vzpomínati budou, tak i náš Český Den na státní výstavě v Dallas bude zlatým písmem zapsán v dějinách našich krajanů v Americe.

Dostáváme dotazy stran Českého Dne z celé Ameriky: Ze slunné Californie, Chicaga, Clevelandu, z New Yorku a Floridy, což nám dokazuje, že účast bude veliká a doufám, že žádný z návštěvníků nebude litovati daleké cesty do slunného Texasu, spatřit přírodní krásy, jimiž Texas oplývá.

V dalších dopisech vypíší něco o různých zvlátnostech a památných místech v Texasu, dále kratší historii i samotnou výstavu.

Z dopisů následujících seznáte, že byste měli navštívit naši výstavu v Dallas.

Navštivte nás ve dnech 18., 19. a 20. července na státní výstavě v Dallas.

Informační kancelář Stoleté Oslavy státu Texas v Dallas.

Antonín Kos,

4310 Grand ave., Dallas, Tex.

Ve všech záležitostech zmíněné naší oslavy svobody Století státu Texas pište na výše uvedenou adresu, a bude vám bezodkladně odpověděno.

Ve venkovské hospodě. "Co ten člověk tady tak řve?" — Ale, to on už je tak zvyklý s každým se v klidu vypořádat."

To není legrace. "Mám čtyři dcery a ještě žádného zetě!" — "Bud'te rád. Mám jenom jednu dceru — a zetě už pátého!"

Zimní rozhovor. "Tamhleten pán utrpěl velikou kursovní ztrátu!" — "Nepovídej, vždyť je to učitel lyžaření..." — "No, a kdo mu půjde do kursu, když není žádný sníh?"